

Keskusrikospoliisin toimintakertomus 2017

KESKUSRIKOSPOLIISI
Jokiniemenkuja 4, 01370 Vantaa
Postiosoite: PL 285, 01301 Vantaa
Puhelin 0295 480141
krp-kirjaamo@poliisi.fi
www.poliisi.fi/krp

SISÄLLYS

1. JOHDON KATSAUS	4
2. TOIMINNAN VAIKUTTAUVUUS	6
3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS, TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	10
3.1 VALVONTA JA HÄLYTYSTOIMINTA	10
3.2 RIKOSTORJUNTA.....	10
3.3 LUPAHALLINTO.....	21
3.4 YHTEISET PALVELUT	22
3.4.1 Rikostorjunnan asiantuntijapalvelut.....	22
3.4.2 Rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen.....	39
3.4.3 Muut yhteiset palvelut.....	40
3.5 MAKSULLISEN TOIMINNAN TULOS JA KANNATTAVUUS	43
3.6 YHTEISRAHOITTEINEN TOIMINTA	43
4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	44
4.1 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	44
4.2 HENKILÖSTÖ.....	46
4.2.1 Rekrytointi.....	49
4.2.2 Työsuojelu ja työhyvinvointi.....	50
4.2.3 Osaamisen kehittäminen.....	52
5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	53
ALLEKIRJOITUKSET	61

1. JOHDON KATSAUS

Keskusrikospoliisin toiminnan ja talouden 2017 suunnittelun lähtökohtana oli toiminnan säilyttäminen edellisvuosien tasolla. Viraston resurssit mitoitettiin vastaamaan sen tehtäviä ja tavoiteltua toiminnan tasoa sekä asetettujen tavoitteiden toteuttamista. Toimintavuoden tavoiteasettelussa ja resursoinnissa huomioitiin keskeisesti vuoden 2015 loppupuolella tapahtuneiden merkittävien toimintaympäristömuutosten heijastuminen edelleen toimintaan ja sen kehittämiseen sekä korostui periaate koko poliisin toiminnan tukemisesta rikostorjunnassa ja osin myös muussa poliisitoiminnassa.

Keskusrikospoliisi kehitti edelleen aiemmin toimintaympäristömuutosten johdosta poliisin ylijohdon ohjauksessa ja tuella perustettuja, keskeisesti paikallispoliisiyksiköiden toimintaa palvelevia toimintojaan, jotka koskevat erityisesti turvapaikkailmiöön liittyvää valtakunnallista moniviranomaisyhteistyötä (TUPA-toiminta), valtakunnallisen kohden netun väkivallan ennaltaestävää toimintaa (UHKAT-toiminto) ja kyberrikostorjuntaa varsinkin internettiedustelun osalta. Lisäksi poliisin rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittämiseksi käynnissä oli kaikkiaan 12 kehittämishanketta sekä useita muita kehittämissuunnitelmia.

Toimintavuoden 2017 aikana poliisin ylijohdon lisäpanostuksella edelleen kehitetyllä TUPA-toiminnalla tuettiin valtakunnallisen turvapaikkatilannekuvan tuottamista sekä ohjattiin sotarikosepäilyt Keskusrikospoliisin tutkintaan ja muut rikosepäilyt paikallispoliisille tai muille esitutkintaviranomaisille. Toiminnassa panostettiin erityisesti kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden riskihenkilöiden priorisoimiseen. Tiedonvaihto turvapaikanhakijoihin liittyvässä yhteistyössä tehostui Suojelupoliisin kanssa. Viraston palvelukyky sai vuoden aikana hyvää palautetta varsinkin Maahanmuuttovirastolta ja poliisilaitoksilta.

Osana poliisin uhka-arviotoimintaa vuoden 2016 alusta käynnistettyä UHKAT-toimintaa kehitettiin edelleen ylijohdon tuella erityisesti prosessien osalta ja sen valtakunnallinen tuki koettiin poliisilaitoksissa tärkeäksi. Toiminnon tehtävämäärissä tapahtui merkittävää kasvua edellisvuoteen nähden. Uhka-arviotoiminnassa kyettiin kuitenkin vihjeiden edellyttämään nopeaan reagointiin ja sen myötä vakavien väkivallantekojen estämiseen. Toiminnon osalta järjestettiin vuoden aikana ensimmäinen koulutusvaihe poliisilaitoksille ja sen antama koulutus liitettiin osaksi Poliisiammattikorkeakoulun perusopetusta.

Keskusrikospoliisin operatiivisessa toiminnassa korostui yhdessä tekeminen muiden poliisiyksiköiden kanssa sekä käytössä olevan rikostorjunnan keinovalikoiman laaja ja tehokas käyttö niin Keskusrikospoliisin omassa toiminnassa kuin viraston tukemana myös muiden poliisiyksiköiden osalta. Yhteistyö paikallispoliisiyksiköiden kanssa sujui erinomaisesti. Saavutukset operatiivisen toiminnan eri osa-alueilla olivat tavoitteiden mukaiset ja yhdessä tekemisen tulokset kirjautuivat poliisin ylijohdon kanssa sovitusti toimintaan osallistuneille paikallispoliisiyksiköille. Rikosteknisten asiantuntijapalveluiden osalta palvelutasoa kyettiin edelleen kehittämään aiemmasta toimintavuodesta.

Uusiin tehtäviin liittyen tutkinnassa oli edelleen runsaasti konfliktialueilla tapahtuneiksi epäiltyjä rikoksia. Tästä huolimatta Keskusrikospoliisi kykeni suoriutumaan hyvin myös perinteisistä, muun muassa järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan ja talousrikosten tutkintaan liittyvistä tehtävistään.

Kabulissa toukokuussa tapahtuneeseen sieppaustapaukseen liittyvässä henkilön vapauttamisessa hyödynnettiin Keskusrikospoliisin kokemusta vaativien henkilösieppaustapausten hoitamisesta. Jutun tutkintavastuu on virastolla. Keskusrikospoliisi vastasi myös Turussa elokuussa tapahtuneen epäillyn terroriteon tutkinnasta. Strategiansa

mukaisesti virasto kykeni tutkinnan ripeään organisointiin ja esitutkinta tuotti nopeasti hyviä tuloksia. Kolmantena esimerkkinä toimintavuoden tapahtumista voidaan todeta Keskusrikospoliisin tutkinnanjohtajan osallistuminen Europolin pyynnöstä Maltalla loka-kuussa tapahtuneen autopommi-iskun tutkintaan.

Operatiivisen toiminnan haasteet koskivat erityisesti Keskusrikospoliisin mahdollisuuksia estää vakavia väkivallantekoja, jotka liittyvät terroritekoihin tai yksittäisten vaarallisten henkilöiden toimintaan. Torjuntatyön onnistumisen kannalta on merkityksellistä, että käytettävissä on riittävästi tietoa. Mahdollisuudet hankkia tietoa ja saada käyttöön muiden viranomaisten tietoja ovat kuitenkin rajalliset.

Muilta osin toimintavuoden haasteet liittyivät lähinnä rekrytointiin. Niin sanotusta poliisipulasta johtuen poliisitehtäviin oli vaikeuksia löytää työntekijöitä.

Uusien henkilöstö- ja talousasioiden tietojärjestelmien käyttöönotto merkitsi samalla huomattavia muutoksia toimintaprosesseihin. Järjestelmien käyttöönotossa ja toiminnassa ilmeni myös haasteita.

Virastossa toteutettiin Valtiokonttorin rahoittama Kaiku-hanke työyhteisön toiminnan ja johtamisen kehittämiseksi. Kehittämiskohteet valittiin henkilöstöbarometritulosten perusteella.

Toimintavuonna kiinnitettiin erityistä huomiota henkilöstön oikeusturvatekijöiden parantamiseen operatiivisessa toiminnassa.

Käsillä oleva toimintakertomus painottuu toiminnan ja sen tuloksellisuuden käsittelyyn nimenomaan tulostavoiteasettelun 2017 näkökulmasta. Keskusrikospoliisin voidaan katsoa saavuttaneen sille asetetut tulossopimukseen kirjatut tavoitteet, painottaneen toimintaansa sovitun mukaisesti, edistäneen yhtenäistä poliisitoimintaa sekä onnistuneen toimintansa ja taloutensa yhteensovittamisessa. Muun muassa johdon poliisilaitoskierroksen yhteydessä saadun palautteen perusteella virasto kykeni hyvin vastaamaan sitä koskeneisiin eri tahojen odotuksiin, mikä on osoitus henkilöstön vahvasta osaamisesta ja sitoutumisesta tehtäviinsä.

Yksittäisten tulosmittari-tunnuslukujen perusteella kehittämiskohteeksi tunnistettiin lähinnä rikoshyödyn takaisinsaanti, minkä johdosta Keskusrikospoliisi on jo aloittanut suunnitelmalliset tehostamistoimet.

2. TOIMINNAN VAIKUTTAUVUUS

Operatiivinen toiminta

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

Vakava ja järjestäytynyt rikollisuus heikentää merkittävästi koko yhteiskuntaa. Rikollinen toiminta rapauttaa valtioiden, yhteisöjen ja kansalaisten turvallisuutta ja taloutta. Järjestäytyneesti toimivat rikolliset vahvistavat vaikutusvaltaansa yhteiskunnassa sijoittamalla rikoshyötyä lailliseen talouteen ja näin vakiinnuttavat laittomia ja kilpailua vääristäviä liiketoimintatapoja. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan toimintaympäristö on muutaman viimeksi kuluneen vuoden aikana laajentunut ja monimutkaistunut huomattavasti. Myös suunnitelmalliseen rikolliseen toimintaan liittyvän väkivallan uhka on kasvamassa.

Europolin uhka-arvioissa (SOCTA) korostetaan, että suunnitelmallinen rikollisuus on teollistunut tietoverkossa markkinoitaviksi rikollisiksi palveluiksi. Merkittävät rikollisryhmät verkostoituvat yli rajojen ja rikoksenteon verkstorakenteet joustavat olosuhteiden mukaan. Liiketoiminnan kansainvälisyys, maailmanlaajuinen kuljetusinfrastruktuuri ja tieto- ja viestintäteknologia mahdollistavat vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden uudenlaiset toimintatavat ja tuottojen kasvun. Esimerkiksi petos- ja tuoteväärennysrikollisuus on EU-tasolla kokonaisuudessaan kasvanut jo huumausainerikollisuutta tuottisammaksi rikollisuudenalaksi.

Ammattirikolliset toimivat kansallisten rajojen estämättä, mutta etniset, kielelliset ja sosiaaliset siteet vaikuttavat rikollisryhmien kehitykseen. Myös erilaiset kriisit ohjaavat järjestäytyneitä rikollisryhmiä sopeutumaan ja hyödyntämään uusia mahdollisuuksia ja tarjoavat kasvualustaa uudelle rikolliselle toiminnalle.

Rikolliset verkkomarkkinat ovat maailmanlaajuiset ja suuria määriä rikoksia voidaan toteuttaa nopeammin, laajemmin ja yksinkertaisemmin kuin koskaan ennen. Lähitulevaisuudessa tietoverkkohyökkäysten mittasuhteet, tekninen taso, lukumäärä, lajityypit sekä uhrien ja taloudellisten vahinkojen määrä kasvavat huomattavasti. Tietoverkon hämäräfoorumit liittävät kotimaiset ja kansainväliset huumausainemarkkinat toisiinsa saumattomasti. Anastettua omaisuutta muutetaan rahaksi tietoverkossa tarjolla olevilla välineillä, ja ihmiskaupan eri muodot tukeutuvat tietoverkkopalveluihin. Rikollisryhmien jalansijan varmistavat aseet hankitaan tyypillisesti kansainvälisiltä markkinoilta verkon kautta. Toimiva rikostorjunta edellyttää viranomaisilta tehokasta ja nopeaa rajat ylittävää yhteistyötä ja tiedonhankintaa.

Suomessa toimivien tunnuksellisten rikollisjengien kirjo kasvoi vuoden 2017 aikana, mutta myös perinteisten jengien sisällä nähtiin muutoksia ja ristiriitoja. EU-alueella vaikuttavien rikollisryhmien toiminta ulottuu aiempaa monipuolisemmin myös Suomeen ja kilpailu laittomilla markkinoilla kiristyy. Jengien hallitsemassa ympäristössä rikoksia tehdään ja velkoja peritään kurinalaisesti väkivallan uhalla. Jengipelote vaikeuttaa rikosten selvittämistä ja kasvattaa kokonaisrikollisuutta. Suomessa toimivat rikollisryhmät alaisineen ja yhteistyökumppaneineen verkostoituvat keskenään yhtä hyvin huumausainerikollisuudessa kuin omaisuus- ja talousrikollisuudessaakin. Rikollisten valtionrajat ylittävä yhteydenpito on entistä suurempaa ja tehokkaasti suojattua. Järjestäytyneesti toimivat rikolliset hakeutuvat mahdollisimman tuottaville aloille: prosenttijengiläisten rikollisuudessa talousrikollisuudella on yhä merkittävämpi rooli.

Suomessa rikoksia tekevistä ulkomaalaisrikollisista merkittävä osa toimii järjestäytyneesti monissa muissakin EU-maissa. Ulkomaalaisten liikkuvien rikollisryhmien tekemät omaisuusrikokset ovat vakiintuneet osaksi Suomessa toteutettavaa rikollisuutta ja ulkomaalaisten rikollisorganisaatioiden rooli huumausainemarkkinoilla on merkittävä. Rikoksista on saatu kiinni meillä uusia mutta monissa Schengen-maissa pitkään vaikuttaneita rikollistoimijoita, kuten georgialaisia, albanialaisia ja pohjoisafrikkalaisia rikollisia. Monet merkittävien rikollisorganisaatioiden lukuun suurimittaisesti EU-maissa omaisuusrikoksia tekevät rikolliset hyödyntävät muun muassa turvapaikkajärjestelmää ja vääriä identiteettejä toimintansa tukena. Rikosvastuun toteuttamiseksi tällaiset rikokset on tunnistettava ja tutkittava kansainvälisenä yhteistyönä.

Keskusrikospoliisin tavoitteena on toimenpiteiden suuntaaminen tietojohtoisesti senkaltaisiin järjestäytyneen rikollisuuden kohteisiin, että torjuntatoimet tuottavat onnistuessaan merkittävää vaikuttavuutta. Osaltaan vaikuttavuutta lisää rikollisryhmän rikollisen toiminnan ja organisaation tai verkoston kokonaisvaltaiseen paljastamiseen tähtäävä toiminta.

Muun vakavan rikollisuuden torjunta

Keskusrikospoliisi pyrkii vahvistamaan kansalaisten luottamusta rikosvastuun toteuttamiseen tutkimalla yhteiskunnallisesti vahingollisimpia rikoksia, joihin voidaan pitää henkirikoksia sekä rikollisuutta, jolla vaikutetaan järjestäytyneen yhteiskunnan rakenteisiin taikka sen keskeisten mekanismien toimivuuteen ja luotettavuuteen.

Keskusrikospoliisi tutki vuonna 2017 useita kansallisesti ja myös kansainvälisesti merkittäviä lahjus-, rahanpesu- ja tietoverkkorikoksia sekä vakavia yksilörikoksia. Lisäksi virasto panosti huomattavasti toimintaan, jonka keskeisenä tavoitteena on estää vakavia väkivallantekoja, jotka liittyvät terroritekoihin tai yksittäisten vaarallisten henkilöiden toimintaan.

Kuvatun kaltaisten rikosten torjunnasta julkisuuteen annetuilla tiedoilla vahvistettiin kansalaisten luottamusta rikosvastuun toteutumiseen, aikaansaatiin ennalta estävää vaikutusta sekä lisättiin samalla torjunnan vaikuttavuutta.

Rikostorjunnan asiantuntijapalvelut

Keskusrikospoliisin keskeisenä tehtävänä on tuottaa ja kehittää asiantuntijapalveluita lainvalvontaviranomaisille. Rikostiedustelullisten, poliisin kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien sekä rikosteknisten asiantuntijapalveluiden valtakunnallinen keskittäminen ja kansainvälinen yhteistyö mahdollistivat kustannustehokkuuden sekä riittävän erikoistumisen palvelutuotannossa.

Keskusrikospoliisin vuonna 2017 tarjoamat rikostorjunnan valtakunnalliset asiantuntijapalvelut kyettiin tuottamaan kysyntää vastaavasti ja niiden avulla voitiin tehostaa merkittävästi rikostorjuntaa. Palveluilla oli monissa tapauksissa ratkaiseva merkitys vakavien rikosten ennalta estämiseen, tutkinnan suuntaamiseen, näytön saamiseen, rikosten sarjoittamiseen sekä rikosten selvittämiseen esitutkinnassa. Tätä kautta toiminnalla oli selkeästi vaikutusta myös koko poliisin ja myös muiden esitutkintaviranomaisten toiminnan vaikuttavuuteen.

Esimerkiksi teknisen rikostutkinnan asiantuntijapalveluja kyettiin tuottamaan ennätysellisen hyvin kysyntää vastaavasti, sillä 89 prosenttia toimeksiannosta valmistui asiakkaan kanssa sovitun toimitusajan puitteissa.

Rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen

Rikostorjunnan ja rikostorjuntamenetelmien kehittäminen on Keskusrikospoliisin lakisääteinen tehtävä. Kehittämistoiminnan keskeisenä tavoitteena on toimintaympäristön ja turvallisuusriskien muutokseen sekä tulevaisuuden uhkakuvaan perustuva poliisin operatiivisen suorituskyvyn materiaallinen, menetelmällinen ja tiedollinen kehittäminen. Kehittämistoimintaa toteutetaan Keskusrikospoliisin strategian mukaisesti operatiivisen toiminnan tarpeiden lähtökohdista. Päämääränä on ottaa käyttöön parhaimmat mahdolliset käytännöt ja teknologiat sekä varmistaa toiminnan mahdollisimman hyvä kustannustehokkuus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Kehittämishankkeet ja niiden rahoitus määritetään vuosittain Poliisihallituksen ja Keskusrikospoliisin välisessä tulossopimuksessa. Vuonna 2017 Keskusrikospoliisissa käynnistettiin tai oli käynnissä 12 hankerahoituksella rahoitettua kehittämishanketta sekä useita muita kehittämisprojekteja. Useat kehittämishankkeet ja -projektit ovat kestoltaan monivuotisia ja sisältävät useita erilaisia kehittämiskokonaisuuksia.

Vuoden 2017 poliisin yhteisissä tulostavoitteissa oli tavoitteeksi asetettu muun muassa se, että Keskusrikospoliisi hyödyntää uutta teknologiaa ottamalla käyttöönsä uusia toimintamalleja ja varmistaa digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisen toiminnassaan mukaan lukien kannustamisen sähköisen asiointin käyttämiseen. Kehittämistoiminnan pääpainopisteenä olikin vuonna 2017 uusien ja tulevaisuuden teknologioiden käyttöönoton mahdollisuuksien havaitseminen sekä mahdollisten jo käyttökelpoisten teknologioiden pilotointi.

Vuonna 2017 käynnistettiin useita uuden teknologian käyttöönottoon tähtääviä kehittämishankkeita ja -toimintoja, joiden päämääränä on parantaa poliisin ja muiden viranomaisten suorituskykyä valtakunnallisesti ja jopa kansainvälisesti. Suurta painoa kohdennettiin myös uusien, organisaation sisältä kumpuavien kehittämisideoiden ja -toimien prosessoinnin kehittämiseen. On tärkeää, että henkilöstön näkemykset toimintojen kehittämiseen saadaan organisaation tietoon ja mahdollisiksi tuoreiksi kehittämiskohteiksi.

Keskusrikospoliisin vuoden 2017 tulostavoitteisiin sisältyi, että virasto osallistuu aktiivisesti järjestäytyntä ja muuta vakavaa rikollisuutta koskevien hallinnollisten torjuntakeinojen kehittämiseen tavoitteena heikentää erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä ja mahdollisuuksia tunkeutua yhteiskunnan rakenteisiin. Tähän tavoitteeseen vastattiin käynnistämällä uusi kehittämishanke, jossa hallinnollisiin torjuntakeinoihin perehdytään tieteellisen tutkimuksen avulla.

Keskusrikospoliisin tavoitteisiin oli kirjattu myös, että yhteistyötä poliisilaitosten kanssa jatketaan teknisen rikostutkinnan laadunohjauksmekanismin kehittämiseksi Poliisihallituksen määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Tämän toiminnon kehittämistä jatkettiin poliisilaitosten kanssa valtakunnallisena hankkeena. Tulostavoitteissa mainittua todistajansuojelun kehittämistä toteutettiin niin ikään kehittämishankkeella.

Tulostavoitteiden mukaisesti ulkopuolisen rahoituksen osuus kehittämishankkeissa oli merkittävä. Vuonna 2017 Keskusrikospoliisin operoimista hankkeista kahdeksaa toteutettiin Euroopan unionin Sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevan rahoitusvälineen ISF-P-rahoituksella, jonka myöntämisestä kansallisena viranomaisena vastaa Sisäministeriö. Lisäksi Keskusrikospoliisi osallistui partnerina kansainväliseen Horisontti 2020 -rahoitusta saavaan hankkeeseen. Useiden uusien kehittämishankkeiden aloittaminen ja läpivieminen on monessa tapauksessa mahdollista ainoastaan, jos hankkeille saadaan poliisin rahoituksen lisäksi ulkopuolista rahoitusta.

Keskusrikospoliisin kehittämishankkeet ja -projektit ovat yleensä kestoaltaan monivuotisia ja sisältävät useita erilaisia kehittämiskokonaisuuksia. Hankkeiden ja projektien tulostavoitteiden saavuttamista ja käytettyjä resursseja seurataan koko hankkeen ajan sekä strategian että tulostavoitteiden näkökulmasta. Kehittämisen vaikuttavuutta organisaatiossa voidaan arvioida siinä vaiheessa, kun uusi toiminta vakiintuu osaksi operatiivista toimintaa. Hankkeen tai projektin toteutunut yhteiskunnallinen vaikuttavuus on nähtävissä vasta pidemmällä aikavälillä poliisin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta arvioitaessa.

3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS, TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

3.1 Valvonta ja hälytystoiminta

Keskusrikospoliisilla ei ollut valvontaan ja hälytystoimintaan liittyviä tulostavoitteita vuonna 2017.

PTR-rikostiedustelukeskus ja useat muut Keskusrikospoliisin toiminnot palvelivat aiempia vuosia enemmän myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuteen ylläpitämiseen liittyvää toimintaa.

3.2 Rikostorjunta

Kohdassa käsitellään vain Keskusrikospoliisin operatiivista toimintaa. Rikostorjunnan asiantuntijapalveluita tarkastellaan jäljempänä kohdassa 3.4.1.

Tulostavoitteet 2017

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Keskitytään järjestäytyneen rikollisuuden ja vakavimman huumerikollisuuden johtorakenteiden ja rahoittajien toimintaedellytysten heikentämiseen ja rikoshyödyn poisottoon. Keskusrikospoliisin Kyberrikostorjuntakeskus aloittaa valtakunnallisen tietoverkkotiedustelun / tiedonhankintajärjestelmän kehittämisen yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa. Kyberrikostorjuntakeskus toimii vakavan tietoverkkorikollisuuden ennalta estämisessä, paljastamisessa ja selvittämisessä kiinteässä yhteistyössä paikallispoliisin kanssa.
- Talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjunnassa painotetaan tutkinta-aikojen lyhentämistä ja rikoshyödyn takaisinsaantia. Keskusrikospoliisi torjuu tehokkaasti rajat ylittävää rikollisuutta (RYR) ja tukee poliisilaitoksia RYR-torjunnassa. Keskusrikospoliisi kehittää laadukkaita asiantuntijapalveluita esitutkintaviranomaisten käyttöön.

Keskusrikospoliisin omat tavoitteet

- Toiminnan suunnittelussa ja juttuvalinnoissa huomioidaan erityisesti rikostorjunnan osalta vahvistetut PTR-painopisteet.
- Oman torjuntatyön yhteydessä koordinoidaan vakavimman rikollisuuden torjuntaa ja lisäksi pääkaupunkiseudun huumerikostorjuntaa työryhmäesityksen pohjalta tehtyjen poliisin ylijohdon linjausten mukaisesti. Osallistutaan aktiivisesti järjestäytyntä ja muuta vakavaa rikollisuutta koskevien hallinnollisten torjuntakeinojen kehittämiseen tavoitteena heikentää erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä ja tunkeutumista yhteiskunnan rakenteisiin.
- Tehtävämääräyksen mukaisesti keskitytään korruptio-, arvopaperimarkkina-, ympäristö-, rahanpesu-, tietotekniikka- ja kyberrikosten torjuntaan. Jatketaan aktiivista osallistumista pääkaupunkiseudun talousrikostorjunnan yhteistyöryhmän toimintaan ja vastataan ryhmän puheenjohtajuudesta. Poliisin ylijohdon linjausten mukaisesti vastataan kirjanpidon tarkastustoiminnan koordinoinnin kehittämisestä poliisissa.
- Maahantulotilanteeseen liittyen painotetaan toimintaa tilanteen edellyttämällä tavalla viharikosten ja turvapaikanhakijoiden sisäisistä jännitteistä johtuvien rikosten ennaltaestämiseen ja paljastamiseen, järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan, sotarikosten tutkintaan sekä terrorismirikosten ja niihin liittyvien liitännäisrikosten torjun-

taan. Ylläpidetään TUPA-tilannekuvaa yhdessä paikallispoliisin, Suojelupoliisin, maahanmuuttoviraston, Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.

- Kyberrikostorjuntaan liittyen tuetaan monipuolisesti muita poliisiyksiköitä. Poliisihallituksen linjausten mukaisesti huolehditaan poliisin kybertoimintaympäristön toimintojen, laitteiden ja ohjelmistojen sekä koulutuksen riittävästä yhdenmukaisuudesta.
- Tehostetaan rikoshyödyn takaisinsaantia huumausainerikostorjunnassa.
- Perustetaan vaativiin tilanteisiin erikoistuva Keskusrikospoliisin sisäinen erityisryhmä.

Tuloksen ja toiminnan arvioinnissa käytettävät tunnusluvut

Toiminnan seuraamisessa on tilastoinnin lähteenä käytetty pääosin poliisin tulostietojärjestelmää (PolStat), mutta myös yksiköiden omaa seuranta- ja viraston käytössä olevia talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä.

Poliisihallituksen kanssa sovitusti Keskusrikospoliisin ja paikallispoliisin yhdessä tutkimissa jutuissa operatiivisen toiminnan tulokset kirjautuvat yhdessä tekemiseen osallistuville paikallispoliisiyksiköille, vaikka jutun tutkinnanjohto tai yleisjohto on Keskusrikospoliisilla (rikosilmoitusta ei enää kirjata tai siirretä KRP:lle). Tässä tarkoitetut tunnusluvut koskevat muun muassa kirjattujen ja päätettyjen rikosten lukumääriä sekä rikoshyötyä. Kirjausmenettely vaikuttaa myös muun muassa keskimääräisiä tutkinta-aikoja ja selvitystasoa koskeviin tilastoihin. Virastoilla ei toistaiseksi ole erillistä seuranta- ja osin tunnusluvut ovat sen vastaavissa jutuissa tilastoituneet aluevastuuperiaatteen mukaisesti toimivalle paikallispoliisiyksiköille. Keskusrikospoliisin tulosmittariston osalta asia koskee kaikkia poliisin tulostietojärjestelmällä raportoitavia rikostorjunnan tunnuslukuja.

Alla olevaan taulukkoon ei ole sisällytetty vuoden 2015 työaika- ja kustannustietoja, koska niitä ei ollut mahdollista raportoida poliisin uuden työaikajärjestelmän käyttöönotosta ja seurantamenetelmän vaihtumisesta johtuneiden haasteiden vuoksi.

Tutkinnan kustannusten 2016–2017 laskenta on toteutettu käyttäen talous- ja henkilöstöhallinnon seurantajärjestelmiä. Tasomuutokset johtuvat seurantakoodiston uudistamisesta vuodelle 2016. Muuttuneista seurantamenetelmistä johtuen vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään, vaikka laskennassa on pyritty soveltamaan aiemmin tehtyjä linjauksia.

Tutkinnan työaikaan on otettu mukaan mahdollisimman lähelle entisiä työaikakoodeja vastaavien koodien kertymä (rikostorjunnan kokonaisuus pois lukien rikostorjunnan tuki- ja asiantuntijatehtävät). Lisäksi laskelmassa on kohdistettu tutkinnan työaikaan kohdentamattomista tunneista se suhteellinen osuus, joka kohdennetusta työajasta ”jyvitty” tutkinnalle.

Poliisihallinnon työaikakoodiston uudistamisen yhteydessä alkuvuonna 2016 luovuttiin mahdollisuudesta eritellä järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan (jr-torjunta) käytetty työaika rikoslajikohtaisesti, minkä vuoksi Keskusrikospoliisin ei ole enää mahdollista raportoida esimerkiksi huumausaine- ja omaisuusrikostutkintaan käytettyä työaika, joka on virastossa pääsääntöisesti jr-torjuntaa ja eritellään sillä tehtäväkoodilla. Talousrikostorjuntahenkilöstön työaika pystytään toistaiseksi suunta-antavasti erottelemaan jr-torjunnan työajasta vain projektikoodien käytön perusteella.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
TALOUDELLISUUS				
Toimintamenomäärärahat, 1 000 euroa	55 367	52 841	52 000	53 474
Henkilötyövuodet, aktiivinen työaika		634	620	641
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	71 810	70 548	70 000	70 773
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset)	104 526	102 596	93 333	123 946
Yksikön omat taloudellisuusmittarit				
Tutkinnan kustannukset / päätetty rikos		41 086	45 000	46 753

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Tutkinnan kustannukset / tutkinnan htv		118 951	120 000	112 641
RIHY / tutkinnan htv		7 778	80 000	7 255
- rikoshyödyn kokonaismäärä		19 205	180 000	8 380
- talousrikostutkinnassa				
Rikostutkintaan käytetyn työajan osuus viraston kokonaistyöajasta		39	43	37
JR-rikollisuuden torjuntaan käytetyt htv (sis. mm. jr-tal.rik.torjunnan)		118	170	140
Talousrikostorjuntaan käytetyt htv (ei sis. jr-tal.rik.torjuntaa)		56	48	57
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/henkilötyövuodet)		1,12	1,3	0,89
Yksikön omat tuottavuusmittarit				
Päätetyt rikokset / tutkinnan htv		2,9	3	2,41
Päätetyt talousrikosjutut / talousrikos tutkinnan htv		1,3	1,5	1,16
PALVELUKYKY JA LAATU				
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), prosenttia, vähintään	100	97,5	99	102,9
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), keskiarvo, vrk	477	446	350	497
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään	100	94,2	97	182,7
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään				
- henkirikokset	16	77,3	100	66,7
- pahoinpitelyrikokset	82	100	100	20
Päätettyjen talousrikosten tutkinta-aika, keskiarvo, vrk, enintään	914	609	500	690
Yksikön omat palvelukyky ja laatumittarit				
Järjestäytyneiden rikollisryhmien määrä (EU-ryhmät ja muut ryhmät)	90	90	75	87
Järjestäytyneisiin rikollisryhmiin kuuluvien henkilöiden määrä	1 000	1 000	750	800
Esitutkinnan kohteena olevien JR-jäsenten lkm / tiedossa olevat ryhmien jäsenet (%)	50	40	40	40
Jr-torjunnan operaatiot				
- yhteensä	25	25	30	21
- jotka toteutetaan kohdetorjuntaoperaatioina	6	3	10	2
Kansainvälisten yhteisten tutkintaryhmien ja operaatioiden lukumäärä				
- JIT, toteutunut /ehdotetut, kpl	3	2	4	4
- Muut kv-operaatiot, kpl	21	23	25	17
Kohdetorjuntaoperaatiot, joissa yleisjohtajuus on KRP:n vastuulla	6	4	10	3

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Henkirikosjutut, joiden tutkinnan alkutoimissa KRP on tukenut tutkintavastuussa olevaa paikallispoliisia		10	10	10
Laajat tietotekniikkarikosjutut, joiden tutkinnan alkutoimissa KRP on tukenut tutkintavastuussa olevaa paikallispoliisia	5	5	10	2
SUORITTEET (koskee vain poliisitointia, PolStat: tutkiva yksikkö = poliisi)				
Kaikki selvitetty rikokset, määrä	688	718	750	576
Selvitetty rikoslakirikokset, määrä	687	707	750	571
Päätettyjen talousrikosten määrä	181	115	150	94
Avoimena olevien talousrikosten määrä	189	173	150	118
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	149	95	150	134
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	8,97	1,69	18	0,68
Haltuun saatu rikoshyöty huumausainerikoksissa (netto), milj. euroa	0,207	0,1	1	0,34
Haltuun saatu rikoshyöty muu rikos (netto), milj. euroa	0,1	0,14	1	0,7
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä, kpl				
- henkirikokset	25	22	15	18
- pahoinpitelyrikokset	11	6	10	5
Jr-luokitellut jutut				
- kirjatut	126	114	150	95
- päätetyt	126	145	150	130
Yksikön omat suoritemittarit				
Jr-kriteetin käyttäminen koventamisperusteena esitutkintapöytäkirjassa, kpl	0	5	5	2

Operatiivisen toiminnan tunnuslukuja vuosilta 2012–2017

Kaikki rikoslakirikokset	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tietoon tulleet rikoslakirikokset	749	973	785	686	725	555
Selvitetyt rikokset	833	770	697	687	707	571
Selvitys-%	111	79,1	88,8	100	97,5	102,9
Tutkinta-aika ka. vrk päätetyt	310	280	318	477	446	497
Tutkintaan käytetty työaika (htv)	254	265	257		248	237
Selvitetyt rikokset/htv	3,35	2,9	2,71		2,9	2,4
Tutkinnan kustannukset, M€	34,5	35,6	35,1		29,5	26,7
Tutkinnan kustannukset €/selvitetty rikos	40 530	46 179	49 367		41 086	46 753
Huumausainerikokset						
Tietoon tulleet rikokset, joista	149	221	198	180	120	163
* törkeitä rikoksia	116	184	151	149	95	134
Selvitetyt rikokset, joista	179	198	154	128	162	109
* törkeitä rikoksia	116	149	116	104	131	84
Rikosten selvitysaste, joista	116	89,6	77,8	71,1	135	66,9
* törkeitä rikoksia	100	81	76,8	69,8	137,9	62,7
Huumerikosten tutkinta-aika ka. vrk, joista	218	229	192	214	592	317
* törkeiden rikosten tutkinta-aika	269	252	221	201	679	347
Yksilöön kohdistuneet törkeät rikokset						
Tietoon tulleet rikokset, joista	11	20	10	32	26	21
* tappo	2	0	1	3	1	5
* tapon yritys	0	0	0	2	2	1
* murha	4	4	4	6	2	0
* murhan yritys	1	11	0	2	15	0
Selvitetyt rikokset	10	16	10	2	23	13
Selvitys-%	90,9	80	100	37,5	88,5	61,9
Tutkinta-aika ka. vrk	145	96	127	117	221	80
Omaisuusrikokset						
Tietoon tulleet rikokset	424	322	305	309	346	168
Selvitetyt rikokset	497	405	276	450	326	307
Selvitys-%	117,2	125	90,5	145	94,2	182,7
Tutkinta-aika ka. vrk	612	430	356	590	466	548
Talousrikokset						
Tietoon tulleet talousrikosjutut	157	137	107	107	86	46
Talousrikosjuttujen tutkinta-aika ka. vrk	357	385	405	914	609	690
Tutkintaan käytetty työaika (htv, sis. jr-tal.rik.torjunnan)	114	95	93		88	81
Avoimet talousrikosjutut vuoden lopussa	151	153	150	176	173	118
Rikoshyöty, M€						
Rikosvahingot ilmoitetuissa jutuissa	91,0	39,57	9,06	11,5	14,2	2,32
Rikosvahingot avoimissa jutuissa	180,66	207,81	204,94	225,37	241,95	222,12
Takaisin saatu rikoshyöty yhteensä, josta	11,59	16,3	10,91	9,28	1,929	1,719
* takaisin saatu rikoshyöty, netto	11,55	14,38	6,39	9,22	1,920	1,358
* ulosottomiehelle osoitetut varat	0,04	1,93	4,52	0,06	0,009	0,361

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisiin voidaan katsoa saavuttaneen sille rikostorjunnan osalta asetetut tulostavoitteet 2017.

Keskusrikospoliisin tutkintavastuulle kirjattiin vuonna 2017 edellisvuotta pienempi määrä rikoksia. Myös päätettyjen rikosten määrä oli edelliskautta alhaisempi. Tämä johtuu osittain edellä ennen taulukkoa todetusta tilastointitavan muutoksesta, jonka mukaan operatiivisen toiminnan tulokset kirjautuvat pääsääntöisesti yhdessä tekemiseen osallistuneelle paikallispoliisiyksikölle. Rikosten keskimääräinen tutkinta-aika pysyi suunnilleen ennallaan vuoteen 2016 verrattuna. Tunnuslukujen valossa tarkasteltuna rikostorjunnan haasteet ja kehittämiskohteet liittyvät erityisesti rikoshyödyn takaisinsaantiin ja osin myös talousrikosjuttujen läpimenoaikoihin, jolla on heijastusvaikutuksia muun muassa uusien juttujen sisäänottamiseen.

Rikoshyödyn jäljittäminen ja poisottaminen on useastakin syystä aiempaa haasteellisempää. Rikoshyödyn poissaaminen edellyttää usein oikeusapumenettelyä, joka muun muassa hidastaa tutkintaprosessia ja pidentää keskimääräistä tutkinta-aikaa. Joissain tapauksissa myös valtioiden oikeusjärjestelmien eroavaisuudet vaikeuttavat rikoshyödyn palauttamista ulkomailta. Suomen viranomaisten tietojen ja toimien johdosta ulkomailta löydetty ja haltuunsaatu rikoshyöty saattaa kansainvälistä ulottuvuutta omaavissa jutuissa, varsinkin kansainvälisten tutkintaryhmien (Joint Investigation Team eli JIT) yhteydessä, tilastoitua toisen valtion viranomaisille.

Osaltaan rikoshyödyn takaisinsaantiin ovat vaikuttaneet talousrikos-juttukannan painottuminen tietäntyyppiin juttuihin sekä verohallinnon tehostunut tarkastus- ja perintätoiminta. Kaikista talousrikosjutuista, esimerkiksi korruptio-, virkarikos- ja yrityssalaisuusjutut, ei välttämättä ole osoittanut merkittävää rikosvahinkoa ja -hyötyä. Kyse voi kuitenkin olla yhteiskunnallisesti merkittävistä rikostapauksista, joiden tutkinnalla on onnistuessaan huomattavaa vaikuttavuutta. Ensisijaisena tavoitteena rikostorjunnassa on rikosten ja rikosvahinkojen estäminen, missä Keskusrikospoliisilla on useita onnistumisia viime vuodelta.

Keskusrikospoliisi on analysoinut rikoshyödyn takaisinsaantiin liittyviä haasteita sekä käynnistänyt asiaa koskevat suunnitelmalliset kehittämistoimet, joilla tulee olemaan vaikutusta muun muassa viraston sisäisiin toimintaprosesseihin. Osin rikoshyödyn takaisinsaannin tuloksia 2017 selittävät ennätyksellisen pienet rikosvahingot viraston tutkittavaksi otetuissa rikosjutuissa. Lähtökohtaisesti juttuvalinnat tehdään viraston strategian ja näin ollen vaikuttavuusnäkökohtien mukaisesti.

Turvapaikkatilanteeseen liittyvien toimintaympäristömuutosten johdosta Keskusrikospoliisi painotti edelleen toimintaansa tilanteen edellyttämällä tavalla muun muassa sotarikosten tutkintaan sekä terrorismirikosten ja niihin liittyvien liitännäisrikosten torjuntaan. Virastossa oli vuonna 2017 tutkinnassa ja esiselvittelyssä useita kymmeniä tämän kaltaisia tapauksia, mikä näyttäytyi panostuksen ohenemisena ja sen myötä osin myös tuloksellisuutta ja työajan kehitystä kuvaavien tunnuslukujen alenemisena joillain toiminnan osa-alueilla.

Keskusrikospoliisi käynnisti vuonna 2017 lähes edellisvuotta vastaavasti yhteensä 21 uutta järjestäytyneiden rikollisryhmien rikollisen toiminnan paljastamiseen tähtäävää torjuntaoperaatiota. Useimmat operaatioista, jotka lähes kattavasti toteutetaan yhdessä paikallispoliisin kanssa, olivat toimintavuoden päättyessä edelleen kesken. Operaatioihin liittyvien törkeiden huumausainerikosten keskimääräinen tutkinta-aika oli viime

vuonna 347 vuorokautta. Vuonna 2017 tutkittavaksi otettujen törkeiden huumausainerikosten määrä nousi selkeästi edellisvuodesta.

Keskusrikospoliisin johtamassa valtakunnallisessa vakavan rikollisuuden kohdetorjuntamenettelyssä valittiin vuonna 2017 yhteensä kolme kohdetta, joista yksi paikallispoliisille ja kaksi viraston vastattavaksi. Torjuntakohteiden määrä selittyy osin sillä, että paikallispoliisiyksiköiden määrän vähentymisen johdosta tutkintayhteistyöstä on mahdollista sopia aiempaa helpommin ilman erillisjärjestelyjä. Tehtävämääräyksensä mukaisesti virasto vastaa myös paikallispoliisille valittujen kohdetorjuntaoperaatioiden koordinoinnista.

Henkirikostutkintaan keskittyvällä Tutkintaosaston linjalla oli tutkinnassaan useita uusia ja aiemmilta vuosilta siirtyneitä henkirikoksia, muita vakavia väkivaltarikoksia, järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä väkivaltarikosjuttuja, virkarikoksia, kuolemansyyn selvittämisiä ulkomailla, kansainvälisiä oikeusapuja sekä luovutustutkintoja, joiden määrä oli viime vuonna 70. Eräs tutkituista tapauksista koski Turussa elokuussa tapahtuneita epäiltyjä terroristisessa tarkoituksessa tehtyjä murhia ja murhan yrityksiä.

Viraston johtoalmpäivystyksen puitteissa hoidettiin viime vuonna yhteensä 205 tehtävää, joista 61 liittyi henkeen ja terveyteen kohdistuneisiin rikoksiin. Niihin sisältyi useita tapauksia, joissa Keskusrikospoliisi tuki tutkinnasta vastaavaa paikallispoliisiyksikköä ilmi tulleen henkirikoksen tutkinnan alkutoimissa. Toimintamallinsa mukaisesti virasto on aina henkirikoksen ilmi tultua yhteydessä aluevastuuperiaatteen mukaiseen paikallispoliisiyksikköön ja tarvittaessa nimeää jutulle heti alkuvaiheessa omia tutkijoita. Jutun tutkinnanjohtajuus otetaan tarvittaessa sovitusti Keskusrikospoliisille.

Keskusrikospoliisi onnistui kalenterivuoden aikana pienentämään kolmanneksella sisällä olevaa talousrikos-juttuvarantoaan. Huolimatta pidempiaikaisesta panostuksesta nimenomaan yli 24 kuukautta vanhempien juttujen päättämiseen, on näiden juttujen osuus silti lähes puolet sisällä olevasta talousrikos-juttukannasta. Tämä selittyy erityisesti viraston strategian mukaisten juttujen luonteella, mistä johtuen myös päätettyjen juttujen keskimääräinen tutkinta-aika oli viime vuonna edelleen melko korkea, 691 vuorokautta.

Talousrikosjuttujen päätökseen saattamista koskevat tavoitteet heijastuivat samalla rikosasioiden määrälliseen sisäänottokykyyn ja siten edellisvuoden tapaan vaikuttivat osin myös rikoshyödyn takaisinsaantiin. Takaisin saadun rikoshyödyn määrä oli talousrikosten osalta yhteensä 678.765 euroa. Turvaamistoimet koskivat 72.183 euroa. Keskusrikospoliisin kaikkiaan haltuun saaman rikoshyödyn määrä oli viime vuonna 1.719.439 euroa, josta huumausainerikosjuttujen osuus oli 340.269 euroa.

Jutturuuhkan purkamisesta johtuen virasto kykeni vuoden 2017 aikana edelleen ottamaan vain rajallisen määrän uusia juttuja tutkittavakseen. Keskusrikospoliisi kirjasi vuonna 2017 vastuulleen yhteensä 43 uutta talousrikokseksi luokiteltua juttua, jotka painottuivat korruptio- ja virkarikoksiin sekä kansainvälistä yhteistyötä edellyttäneisiin esitutkintakokonaisuuksiin.

Keskusrikospoliisin tutkintavastuulla oli vuonna 2017 useita vakavia kansainvälisiä tietoverkkorikosjuttuja, jotka koskivat muun muassa laajoja verkkohyökkäyksiä ja haittaohjelmalevityksiä. Virastoon sijoitettu poliisin Kyberrikostorjuntakeskus tuki useissa tapauksissa ja eri muodoin tutkinnasta vastaavaa paikallispoliisiyksikköä vakavien tietotekniikkarikosten tutkinnan alkutoimissa. Esimerkiksi tietoteknisen tutkinnan osalta keskus avusti paikallispoliisia 143:n eri rikostapauksen tutkinnassa.

Katsaus operatiiviseen toimintavuoteen 2017

Järjestäytyneen rikollisuuden torjunta

Päävastuu järjestäytyneen rikollisuuden operatiivisesta torjuntatyöstä Keskusrikospoliisissa on Tutkintaosaston Jr-torjunta -linjalla. Vantaalla sijaitsevan Etelä-Suomen jr-yksikön lisäksi myös Keskusrikospoliisin alueelliset yksiköt ovat osa Jr-torjunta -linjaa.

Pääkaupunkiseudun ulkopuoliset Jr-torjunta -linjan yksiköt ovat viraston strategian mukaisesti niin sanottuja täyden palvelun taloja, jotka kulloisenkin juttutilanteen mukaisesti paljastavat ja tutkivat kaiken tyyppistä Keskusrikospoliisin toimialaan sisältyvää vakavinta rikollisuutta.

Vuoden 2017 lopussa Keskusrikospoliisin vastuulla oli yli kolmekymmentä järjestäytyneiden rikollisryhmien rikollisen toiminnan paljastamiseen tähtäävää torjuntaoperaatiota. Merkittävä osa vuonna 2017 käynnistetyistä operaatioista saadaan päätökseen vasta vuosina 2018–2019. Vuoden 2017 juttujen osalta kirjattiin lähes 100 rikosilmoitusta, jotka luokiteltiin koskemaan järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa, sekä 163 huumausainerikosta.

Tarkasteluvuoden torjuntaoperaatioiden osalta perustettiin neljä uutta kansainvälistä tutkintaryhmää, minkä lisäksi aiemmilta kausilta siirtyi vuodelle 2017 useita JIT-operaatiota. Kaikkiin viime vuonna käynnistettyihin operaatioihin sisältyi merkittävää kansainvälistä yhteistyötä, mikä kuvastaa torjuntatoimien kohteena olevien rikoskoko-
naisuuksien kansainvälistä ulottuvuutta ja luonnetta.

Poliisihallituksen vuonna 2014 pääkaupunkiseudun poliisitoiminnallisen yhteistyön kehittämiseksi perustaman, Keskusrikospoliisin puheenjohtajuudella toimivan huumerikostutkinnan kehittämisyöryhmän toiminta on merkittävästi edistänyt huumausainerikollisuuden paljastamisen suunnitelmallisuutta, mikä puolestaan on selkeästi lisännyt torjuntatyön vaikuttavuutta pääkaupunkiseudulla.

Järjestäytyneen rikollisuuden toimintaympäristö muuttui merkittävästi vuonna 2017. Maassa olevien niin sanottujen liivijengien joukkoon liittyi kaksi uutta kansainvälistä ryhmittymää, Outlaws ja Satudarah. Näistä jälkimmäiseen kohdistettiin välittömästi maahantulovaiheessa toimia viranomaisyhteistyönä ja uuden ryhmittymän jäseniä joutui heti toiminnan käynnistämävaiheessa rikosvastuuseen väkivaltarikoksista. Myös netissä tapahtuva huumausaineiden, aseiden ja räjähteiden kauppa on lisännyt sekä muuttanut torjuntatyön luonnetta.

Huumausainerikostorjunnassa paljastettiin maahan enenevässä määrin huumausaineita tuottavia ulkomaalaisia järjestäytyneitä rikollisryhmiä, joiden alkuperä on Albaniassa tai kriisialueilla Lähi-idässä. Keskusrikospoliisi kohdentaa torjuntatoimiaan erityisesti rikollisorganisaatioiden ylätasolle tiiviissä yhteistyössä muiden valtioiden viranomaisten kanssa.

Keskusrikospoliisi teki kahdenvälistä yhteistyötä huumetorjunnassa lähialueilla Ruotsin, Norjan, Venäjän ja Baltian viranomaisten kanssa. Pidemmältä Euroopasta kumppanit olivat muun muassa Hollannista, Saksasta, Puolasta, Tšekistä, Sloveniasta, Espanjasta ja Marokosta. Vaikuttavuus huumetorjunnassa toteutuu tehokkaasti nimenomaan kansainvälisellä yhteistyöllä, mikä kuitenkin lisää torjuntatyön kustannuksia, jotka aiheutuvat muun muassa tulkkaus- ja matkakuluista.

Keskusrikospoliisi käynnisti suunnitellusti muutamien vanhojen henkirikosten tutkinnan uudelleen ja alustavat tulokset näyttävät niiden osalta lupaavilta.

Niin sanotussa Kittilän juttuvyyhdissä edettiin osittain jo tuomioistuinvaiheeseen, mutta kokonaisuuden tutkintaa jatkettiin edelleen oikeusprosessin rinnalla. Kyse on tutkinnasta, joka aloitettiin, kun valtakunnansyyttäjänvirasto määräsi 13.8.2014 aikaisemmin syyttäjän rajoituspäätöksellä lopetetun esitutkinnan aloitettavaksi uudelleen. Myös Helsingin poliisilaitoksen huumerikosyksikön entiseen päällikköön liittyvässä juttukokonaisuudessa tehtiin oikeuskäsittelyn aikana lisätutkintaa.

Henki- ja muun vakavan rikollisuuden torjunta

Kohdassa kuvataan erityisesti Tutkintaosaston asianomaisen linjan toimintaa.

Keskusrikospoliisi kirjasi vuoden 2017 aikana tutkintaan 21 vakavaa henkeen ja terveyteen kohdistunutta väkivallan tekoa tai niiden yritystä. Lisäksi Keskusrikospoliisi varmistti yhdessä paikallispoliisin kanssa yli kymmenessä tapauksessa henkirikoksen tai epäillyn henkirikoksen alkutoimet ja ensimmäisten tutkintapäivien toimenpiteet.

Tutkittavaksi otettujen henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrät ovat lisääntyneet. Erityisesti tämä koskee kuolemaan johtaneita tapauksia. Vielä vuosikymmenen sitten henkirikosten määrä näytti puolittuneen pysyvästi. Väkivalta ja sen uhka ovat kuitenkin päivittäistä todellisuutta, ja muun muassa terrorismi on yhä lähempänä Suomea ja suomalaisia. Tapausesimerkkeinä voidaan todeta muun muassa Afganistanin Kabulissa tapahtunut suomalaisnaisen sieppaus toukokuussa ja Suomen ensimmäinen terroristisessa tarkoituksessa tehty isku elokuussa Turussa.

Tapausesimerkkejä

Panttivankina 118 vuorokautta Afganistanissa

Suomalaisnainen siepattiin avustusjärjestön majapaikkaan tehdyssä iskussa toukokuussa Kabulissa. Sieppaajat surmasivat iskussa suomalaisnaisen saksalaisen huonetoverin ja afganistanilaisen turvamiehen. Tapahtumasta alkoi koko kesän kestänyt pitkä ja uuvuttava pelastus- ja tutkintaoperaatio, johon osallistuivat useat yhteistyöviranomaiset ja sotilastahot sekä Suomessa että Afganistanissa. Moninaisten vaiheiden jälkeen kaapattu henkilö vapautui syyskyyntä puolivälissä. Keskusrikospoliisi on jatkanut yhdessä afgaaniviranomaisten kanssa tutkintatoimenpiteitä epäiltyjen kiinni saamiseksi.

Ensimmäinen epäilty jihadistisessa tarkoituksessa tehty terroriteko Suomessa

Vuonna 1994 syntynyt marokkolainen turvapaikanhakija puukotti tai yritti puukottaa elokuussa muutamien minuuttien aikana Turun kauppatorilla ja keskustassa 11:tä satunnaisesti valitsemaansa uhria. Poliisi lopetti tekijän toiminnan ampumalla epäiltyä. Epäilty oli juuri puukottamassa 11. uhriaan. Uhreista kaksi sai surmansa ja kahdeksan kuljetettiin loukkaantuneina sairaalahoitoon. Epäilty oli radikalisoitunut tapahtumaa edeltävinä kuukausina ja päättänyt, että hän teollaan kostaa veljiinsä ja sisariinsa kohdistuneet länsiliittoutuman ilmaiskut muun muassa Syyrian Raqqassa. Epäilty toimi yksin ja on ilmoittanut tehneensä teot Isiksen soturina. Ennen iskun aloittamista epäilty oli kirjoittanut käsin arabiaksi tekoaan selittävän manifestin, jonka hän myös luki sosiaalisessa mediassa. Puukotuksia tutkittiin kahtena terroristisessa tarkoituksessa tehtynä murhana ja yhdeksänä murhan yrityksenä.

Autopommi-isku Maltalla

Maltan saarella tapahtui lyhyen ajan sisällä useita pommi-iskuja, joista lokakuussa tapahtuneessa autopommi-iskussa sai surmansa paikallinen journalisti. Maltan poliisi pyysi Europolilta tutkintaa, minkä johdosta Keskusrikospoliisi lähetti Maltalle tutkinnanjohtajan avustamaan rikosten esitutkinnassa. Maltan ja kansainvälisen tutkintaryhmän työn tuloksena Maltan poliisi pidätti joulukuussa kymmenen epäiltyä henkilöä osallisuudesta journalistin surmaamiseen.

Terrorismiin tai sotarikoksiin liittyvien vihjeiden määrä oli edelleen kasvussa. Uusia rikosepäilyjä kirjattiin rikosilmoituksiksi tai toimenpiteitä vaativiksi esiselvittelyiksi noin kolmessakymmenessä tapauksessa. Valtaosassa tapauksia oli edelleen kysymys siitä, että Suomesta pyrittiin värväämään henkilöitä vierastaistelijoina valmistelemaan, tukemaan tai rahoittamaan toimintaa konfliktialueilla, tai Suomesta turvapaikkaa hakevien henkilöiden epäiltiin osallistuneen esimerkiksi sotatoimiin tai terroristiseen toimintaan ulkomailla.

Suomessa jouduttiin viime vuoden aikana varautumaan muutamia kertoja näkyvään poliisitoimintaan selvitettyä ajallisesti ja paikallisesti nimettyjä uhkia, joista esimerkkinä voidaan mainita TempPELLIAUKION kirkon ympäristön turvatoimet kesällä 2017 Helsingissä.

Vuonna 2017 jatkettiin DVI-uhrintunnistustoiminnan (Disaster Victim Identification) kehittämistä ja kadonneiden henkilöiden keskitettyä rekisteröintiä. DVI-toiminnan tunnistamismenetelmiä osataan muutoinkin jo hyödyntää poliisissa arkipäivän onnettomuus- ja rikostapauksissa. Tuntemattomien vainajien tunnistamisesta esimerkkinä olivat Hausjärveltä löytyneet neljän nuoren miehen luurangot maastohaudasta. Selvitysten mukaan vainajat olivat kuolleet vuoden 1918 sisällissodan yhteydessä. Heistä kaksi tunnistettiin varmuudella DNA-vertailun perusteella. DVI-toiminta on myös osa kiinteää Pohjoismaista poliisiyhteistyötä.

Talousrikollisuuden torjunta

Talousrikostorjunta painottui vuoden 2017 aikana erityisesti korruptio- ja virkarikosten sekä kansainvälistä yhteistyötä edellyttävien rikoskokonaisuuksien tutkintaan. Korruptiorikoskokonaisuuksista voidaan mainita niin sanottu HOK-Elanto-kokonaisuus, jonka laajuutta kuvaa se, että sen pääkäsittelyyn Helsingin käräjäoikeudessa on varattu vuosi aikaa. Esimerkkinä virkarikostutkinnasta voidaan todeta valtakunnansyyttäjän toimintaan kohdistunut esitutkinta.

Harmaan talouden rikokset ovat edelleen merkittävä osa talousrikostutkintaa. Niissä toistuvat sekä perinteiset tekotavat pimeään työnteon, kuittitehtailun ja laskutusyhtiöiden muodossa että uudet evoluutioversiot. Palkanmaksulomakkeita tehdään tietokoneohjelmilla, ja niiden mukaan sekä verot että muut velvoitteet on hoidettu, vaikka tosiasiasa mitään niistä ei ole asianmukaisesti maksettu. Samoja henkilöitä esiintyy rikoksesta epäiltynä sekä harmaan talouden rikoksissa että huumausainerikoksissa. Toiminta kytkeytyy merkittävästi järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Lähes kaikkiin Keskusrikospoliisin tutkimiin tai tutkinnassa oleviin rikoskokonaisuuksiin liittyy olennaisena osana rajat ylittävää rikollisuutta. Lähialueiden esitutkintaviranomaiset, esimerkiksi Baltian maissa, ovat edelleen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita, mutta esitutkintojen ulottuvuudet ovat levinneet laajasti myös Euroopan maihin sekä niiden ulkopuolelle Aasiaan ja Amerikkaan. Esimerkiksi sijoituspetoksia tehtaillaan Aasian maista ja ne leviävät hyvin laajalle ympäri maailmaa.

Kansainvälinen rikollisuus ja rikollisten liikkuvuus asettavat esitutkinnalle erityisiä haasteita. Käytettyjen kielten kirjo on moninainen, minkä vuoksi muun muassa tulkkaus- ja käännöskustannukset moninkertaistuivat toimintavuoden aikana. Rikoshyöty liikkuu rikollisiakin nopeammin rajojen yli ja mantereelta toiselle. Rikoshyödyn jäljittämistä ja takaisinsaannista on tullut entistä haastavampaa ja se edellyttää tiivistä yhteistyötä eri maitten viranomaisten välillä.

Rikoshyödyn jäljittämisen haasteita on käsitelty jo edellä kohdassa Yhteenveto ja päätelmät. Eräs huomionarvoinen seikka on, että rikoshiötyä voi tulla määrätiksi valtiolle myös esitutinnan, syyteharkinnan ja tuomioistuinkäsittelyn jälkeen. Esimerkkinä voidaan mainita ympäristörikostutkinta, jonka hovioikeuskäsittelyssä yhtiö määrättiin maksamaan valtiolle 3,4 miljoonaa euroa rikoshiötynä. Tällaiset tapaukset eivät näy poliisin rikoshiötytilastoissa, vaikka hyöty onkin saatu valtiolle hyvin suoritettun esitutinnan ja rikosprosessin ansiosta.

Kuluneen toimintavuoden eräänä tavoitteena oli nopeuttaa esitutinnan läpivirtausta ja lyhentää tutkinta-aikoja. Tämä tavoite ei kuitenkaan täysin toteutunut. Keskusrikospoliisin tutkimat talousrikoskokonaisuudet ovat laadultaan hyvin vaativia, useimmiten kansainvälistä yhteistyötä edellyttäviä ja monihaaraisia, joiden selvittely vie huomattavasti aikaa. Muutamissa esitutkintakokonaisuuksissa haltuun saadun ja takavarikoidun datan määrä oli huomattava, suurimmillaan noin 20 teratavua. Tällaisen datamäärän seulominen ja selvittäminen esitutinnan kuluessa edellyttää tutkijoilta erityistä osaamista ja huomattavaa ajankäyttömahdollisuutta.

Pääkaupunkiseudun talousrikostutkintaa on tehostettu Keskusrikospoliisin puheenjohtajuudella toimivan, Poliisihallituksen vuonna 2014 perustaman Pääkaupunkiseudun talousrikostutkinnan yhteistyöryhmän puitteissa. Tavoitteena on suunnata poliisilaitosten ja Keskusrikospoliisin resursseja tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti siten, että laajoja talousrikoskokonaisuuksia on mahdollista tutkia useassa yksikössä samanaikaisesti ja koordinoitusti. Toimintaan on kiinteästi kytketty yhteistyö alueen syyttäjäviranomaisten, verottajan ja Tullin talousrikostorjunnan kanssa. Toimintamallin käyttöönotolla on kyetty lisäämään talousrikostorjunnan vaikuttavuutta.

Kokonaisuudessaan talousrikostorjunnassa on saavutettu vuoden 2017 aikana hyviä tuloksia lukuun ottamatta tavoitteesta jäänyttä rikoshiötykertymää ja tutkinta-aikojen kestoja. Syyteharkintaan on saatettu laajoja esitutkintakokonaisuuksia ja esitutkintaa on suoritettu tiiviissä yhteistyössä syyttäjien kanssa. Talousrikostorjunnassa tunnistettujen kehittämiskohteiden kuntoon saattaminen edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä poliisin muiden yksiköiden, syyttäjälaitoksen sekä muiden esitutkintaa suorittavien tai sitä tukevien viranomaisten kanssa.

Kyberrikostorjunta

Keskusrikospoliisiin sijoitettu poliisin Kyberrikostorjuntakeskus jatkoi vuoden 2017 aikana aiempien vuosien tapaan keskittymistä varsinaiseen tietoverkkorikollisuuteen. Tämä heijastui tutkittavaksi otettujen rikosasioiden määrän hienoisena laskuna edellisiin vuosiin nähden. Valitun linjauksen mukaisesti tutkittavaksi otettiin tapauksia, joilla voitiin olettaa olevan laajempaa yhteiskunnallista merkitystä tai joilla saattoi muutoin olla laajoja tai vakavia seurauksia. Keskuksen toiminnassa painotettiin paikallispoliisille annettavaa tukea elektronisten todisteiden esillehaussa.

Verkkorikostorjuntayksikön taktisen tutkinnan tutkittavaksi tuli aiempaa vakavampia ja vaativampia kokonaisuuksia. Vuoden aikana jatkettiin edelleen vuonna 2015 pankkeihin kohdistuneen palvelunestohyökkäysten yhteydessä paljastuneen laajan maksuvälinepetoskokonaisuuden tutkintaa. Tutkintaan tulleista uusista rikosasioista huomattava osa koski palvelunestohyökkäyksiä, joita oli kohdennettu muun muassa valtionhallinnon palveluihin. Yritykset aktivoituivat selvästi rikosilmoitusten tekemiseen havaitsemisensa tietomurtojen ja muiden tietoturvaloukkausten osalta. Keskuksen toteutettavaksi tulleiden oikeusapupyynnöiden määrä jatkoi kasvuaan edelliseen vuoteen nähden. Lähes kaikissa oikeusapupyynnöissä oli kyse datan jäljentämisestä käytettäväksi todisteena ulkomailla tutkittavassa rikosasiassa.

Kyberrikostorjuntakeskus avusti tietoteknisessä tutkinnassa Keskusrikospoliisin muita yksiköitä 102 rikostapauksessa. Muita poliisin yksiköitä avustettiin 143 asian tutkinnassa ja muita viranomaisia 15 asian tutkinnassa. Poliisin www-sivuilta ladattavan nettivinkin kautta Kyberrikostorjuntakeskukselle tuli vuonna 2017 yhteensä 17.041 vihjettä, joista 2.964 välitettiin paikallispoliisille toimenpiteitä varten. Internettiedustelu käsitteli 1.285 ulkomailta tullutta ilmiantoa, jotka koskivat lasten hyväksikäyttöön liittyvien kuvien levittämistä internetissä. Tältä osin 19 tutkintapyyntöä lähetettiin toimenpiteitä varten eri poliisilaitoksille. Oman paljastavan toiminnan kautta poliisilaitoksille tuotettiin 44 tutkintapyyntöä. Vuoden 2017 aikana internettiedustelu antoi Suomen esitutkintaviranomaisille erilaista tukea ja laati tiedustelumuiotia 214 eri tapauksessa.

Kyberrikostorjuntakeskus liittyi keväällä 2017 Europolin "No More Ransom" -kampanjaan, jolla pyritään torjumaan kiristyshaittaohjelmailmiötä. Kyberrikostorjuntakeskuksen edustajia kävi vuoden aikana luennoimassa kymmenissä eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Lisäksi keskuksen asiantuntijat kouluttivat poliisihallinnon työntekijöitä tiedonhankintaan ja tietoverkkorikostutkintaan liittyvissä koulutuksissa.

Keskus osallistui muun poliisihallinnon mukana toukokuussa järjestetyn Kansalliseen Kyberharjoituksen (KYHA17) suunnitteluun sekä itse harjoitukseen. Loppuvuodesta yksikkö oli mukana yhdessä muun muassa Puolustusvoimien ja Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen kanssa NATO:n vuosittain järjestämässä CyberCoalition 2017 -harjoituksessa. Kyberrikostorjuntakeskuksen ja Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen kanssa sovittua tehtäväkiertoa toteutettiin loppuvuodesta 2017 lukien.

Kyberrikostorjunta edellyttää tehokasta kansainvälistä yhteistyötä. Tätä edistettiin aktiivisella kahdenvälisellä yhteistyöllä esimerkiksi Viron ja USA:n viranomaisten kanssa sekä isännöimällä useita tapaamisia muiden maiden kanssa. Myös Euroopan sisäisestä turvallisuudesta vastaava komissaari Julian King vieraili toukokuussa Keskusrikospoliisissa tutustumassa kyberrikostorjuntaan. Säännönmukaista yhteistyötä toteutettiin Pohjoismaisella tasolla sekä Europolin että Interpolin järjestämissä työryhmissä.

Kyberrikostorjuntakeskus on pyrkinyt vastaamaan erittäin haastavaan tilanteeseen rekrytoida teknisiä asiantuntijoita osallistumalla marraskuussa Talent IT -messuille sekä lisäämällä sosiaalisen median käyttöä Kyberrikostorjuntakeskuksen ja sen asiantuntijatehtävien tunnettuuden kehittämisessä. Lisäksi keskus kävi Poliisiammattikorkeakoululla esittelemässä toimintaansa poliisiopiskelijoille.

Kyberrikostorjuntakeskus jatkoi Digila-laatuhanke johtamista. Hankkeella kehitetään koko poliisihallinnon tietoteknisen tutkinnan laadunhallintaa. Viime vuonna aloitettiin lasten seksuaalisen hyväksikäytön tutkintaa ja uhrien tunnistamista avustavan vertailutietokannan rakentaminen kaikkien poliisiyksiköiden käyttöön. Projekti valmistuu siihen liittyvän tietokannan, tietolaitteiden ja koulutuksen osalta vuoden 2018 aikana.

3.3 Lupahallinto

Keskusrikospoliisilla ei ollut lupahallintoon liittyviä tulostavoitteita vuonna 2017.

3.4 Yhteiset palvelut

Keskusrikospoliisin yhteisiä palveluja ovat rikostorjunnan valtakunnalliset asiantuntija-palvelut sekä rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen.

3.4.1 Rikostorjunnan asiantuntijapalvelut

Tulostavoitteet 2017

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Keskusrikospoliisi luo kansallisen ampuma-aseisiin ja räjähteisiin liittyvään tiedonvaihtoon ja ampuma-aseiden jäljitykseen liittyvän toiminnon ja varaa toiminnolle riittävät resurssit.
- Osana ennalta estävän toiminnan kokonaisuutta, mukaan lukien Ankkuritoiminta, Keskusrikospoliisi tukee poliisilaitoksia ennalta estävän toiminnan johdettujen rakenteiden ja prosessien sekä johdetun nettipoliisitoiminnan kehittämisessä.
- Keskusrikospoliisi osallistuu strategisen ja operatiivisen analyysitoiminnan kehittämiseen ja analyysitoiminnassa käytettävän tiedon laadun kehittämiseen.
- Keskusrikospoliisi kiinnittää muun rikostorjuntatyönsä ohella korostettua huomiota uusien epäsymmetristen uhkien havaitsemiseen ja torjuntaan Poliisihallituksen kanssa tarkemmin sovittavalla tavalla.
- Turvataan asiakirjatutkimuksen ja -asiantuntijoiden käyttö poliisin tarpeisiin.

Keskusrikospoliisin omat tavoitteet

- Kyberrikostorjuntaan liittyen tuetaan monipuolisesti muita poliisiyksiköitä. Poliisihallituksen linjausten mukaisesti huolehditaan poliisin kybertoimintaympäristön toimintojen, laitteiden ja ohjelmistojen sekä koulutuksen riittävästä yhdenmukaisuudesta.
- Tehdään säännönmukaista ja tiivistä operatiivista yhteistyötä Suojelupoliisin kanssa erityisesti maahantulotilanteen ja terrorismin torjunnan osalta.
- Huolehditaan PTR-johtoryhmän periaatelinjausten mukaisesti ja Poliisihallituksen edellyttämällä tavalla kansallisen matkustajatietoyksikön (PIU) perustamisesta ja toiminnan käynnistämisestä yhteistoiminnassa Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa.
- Jatketaan todistajansuojelun kehittämistä uudistetun lainsäädännön asettamien vaatimusten mukaiseksi.
- Yhteistyössä poliisilaitosten kanssa jatketaan teknisen rikostutkinnan laadunohjausmekanismin kehittämistä Poliisihallituksen määrittelemien tavoitteiden mukaisesti.
- Yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa määritellään rikosteknisten asiantuntijapalveluiden palvelutaso.

Tuloksen ja toiminnan arvioinnissa käytettävät tunnusluvut

Toiminnan seuraamisessa on tilastoinnin lähteenä käytetty pääosin poliisin tulostietojärjestelmää (PolStat), mutta myös yksiköiden omaa seurantaa sekä viraston käytössä olevia talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä.

Alla olevaan taulukkoon ei ole sisällytetty vuoden 2015 työaika- ja kustannustietoja, koska niitä ei ollut mahdollista raportoida poliisin uuden työaikajärjestelmän käyttöönotosta ja seurantamenetelmän vaihtumisesta johtuneiden haasteiden vuoksi.

Kustannusten 2016–2017 laskenta on toteutettu käyttäen talous- ja henkilöstöhallinnon seurantajärjestelmiä. Tasomuutokset johtuvat seurantakoodiston uudistamisesta vuodelle 2016. Muuttuneista seurantame-

netelmistä johtuen vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään, vaikka laskennassa on pyritty sovelta-
maan aiemmin tehtyjä linjauksia.

Poliisihallinnon työaikakoodiston uudistamisesta johtuen asiantuntijapalveluiden työaikaa koskeva to-
teumatieto vuodesta 2016 lukien ei ole vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - asiantuntijapalvelut	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
TALOUDELLISUUS				
Rikosteknisen laboratorion kustannukset / lausunto € ¹	507	496	510	385
TUOTTAUUS				
Rikosteknisen laboratorion antamat lausunnot / htv	267	233	260	251
Asiantuntijapalvelujen osuus viraston kokonaistyöajasta		44,9	33	45,9
PALVELUKYKY JA LAATU				
Rikosteknisen laboratorion lausuntojen toimitusaika, tutkimusalueen ka, vrk.	45	52	45	49
Rikosteknisen laboratorion lausuntojen toimitusaika, toimeksiantojen keskiarvo, vrk.	51	50	50	52
Valitut vakavan rikollisuuden kohdetorjuntaoperaatiot				
- yhteensä, joista	10	5	17	3
- paikallispoliisin vastuulle	4	1	5	1
- KRP:n vastuulle	6	3	10	2
- Tullin ja RVL:n vastuulle	0	1	2	0
PTR-rikostiedustelu- ja rikosanalyysimuistiot				
- yhteensä, joista	333	374	300	134
- rikostiedustelumistioita	80	93	80	75
- sarjoitustehtäviä	178	123	140	12 ²
- uhka-arvioita	37	29	40	33
- muita muistioita	38	129	55	14
KRP:n tilannekuvatoiminnon esille nostamat jr-kokonaisuudet, joiden tutkintavastuun on ottanut paikallispoliisi	18	15	15	12
Kansainvälisten oikeus- ja virka- apupyynnöiden keskimääräinen käsittelyaika (vrk)		27 ³	25	21
- virka-avut	42			
- oikeusavut	32			
Avoimena olevien oikeus- ja virka- apujen lukumäärä	1 065	1 314	800	1 028

¹ Luvut eivät sisällä alihankintana ostettavia tutkimuksia.

² Vuoden 2017 osalta kyse on sarjoitusesitysten lukumäärästä.

³ Uuden tietojärjestelmän käyttöönoton jälkeen virka- ja oikeusapujen käsittelylle on mahdollista saada vain yhteinen keskimääräinen käsittelyaika.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - asiantuntijapalvelut	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Niiden ilmoitusten osuus epäilyttävistä liiketoimista tehdyistä ilmoituksista, joiden osalta on luovutettu tietoja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi ja selvittämiseksi, %	7,5	9	10	4,4
Rahanpesuilmoitusten lukumäärä	37 703	31 195	40 000	48 318
Rahanpesun selvittelykeskuksen tekemien liiketoimen keskeyttämisspätösten kautta saatu rikoshyöty (M€)	0,95	1,1	5	1,7

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisin vastuulla olevat rikostorjunnan valtakunnalliset asiantuntijapalvelut kyettiin tuottamaan kysyntää vastaavalla tavalla, sovittujen tulostavoitteiden mukaisesti ja laatutaso säilyttäen.

Myöskään yksittäisten tunnuslukujen valossa tarkasteltuna esille ei noussut erityisiä haasteita tai kehittämiskohteita.

Tilanne- ja torjuntakuvan ylläpito painottui edelleen sovittuihin PTR-painopistealueisiin sekä maahantulotilanteeseen. Tilannekeskuksen eri toiminnot toivat selkeää synergiaa tehtävien hoitamiseen ja tilannekeskustoiminta on tiivistänyt entisestään lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä. Tällä on ollut merkittävä vaikutus rikosten ennaltaestämiseen, torjuntatoimien oikea-aikaiseen ja tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen sekä rikosten sarjoittamiseen ja analysoimiseen.

PTR-toiminnan puitteissa hoidettiin vuonna 2017 yhteensä 6.626 tehtävää, joista esimerkiksi liikkuvan rikollisuuden osuus oli 1.065. Lisäksi toiminta tuotti muun muassa 12 laajan rikossarjan keskittämisesitystä sekä 696 tilannekuvaraporttia. Useat päivystystoiminnot sekä Suomen kansallisen keskuksen noin 40 yhteyspistettä palvelivat tehokkaasti koko poliisia.

TUPA-toiminnolla kyettiin tukemaan niin Keskusrikospoliisin omia kuin poliisilaitostenkin esitutkintoja sekä tuottamaan uusia rikosasioita vihjeiden pohjalta. Sotarikosepäilyt ohjattiin Keskusrikospoliisin tutkintaan ja muut rikosepäilyt aluevastuuperiaatteen mukaisesti paikallispoliisiyksiköille tai muille esitutkintaviranomaisille. Toiminnolla myös tuettiin keskeisesti valtakunnallisen turvapaikkatilannekuvan tuottamista. Esimerkiksi Maahanmuuttovirastoa toiminnolla tuettiin yhteensä noin 900:ssa turvapaikka-asioihin liittyvässä tapauksessa. Teknisen rikostutkimuksen osalta TUPA-toiminto saavutti asetetut tavoitteet, sillä asiakirjatutkimusten ruuhkat saatiin purettua vuoden 2017 loppuun mennessä.

Osana poliisin uhka-arviotoimintaa Keskusrikospoliisissa vuoden 2016 alusta käynnistettyä UHKAT-toimintoa kehitettiin edelleen erityisesti prosessien osalta ja sen valtakunnallinen tuki koettiin poliisilaitoksissa tärkeäksi. Toiminnossa kirjattiin vuonna 2017 yhteensä 363 tapausta, joista 100 oli niin sanottuja korkean uhan kohteita. Toiminnan puitteissa laadittiin 20 arviota seulontatyökalulla sekä 49 muistiota eri tarkoituksessa. Uhka-arviotoiminnassa kyettiin vihjeiden edellyttämään nopeaan reagointiin ja sen myötä vakavien väkivallantekojen estämiseen. Toiminnon osalta järjestettiin koulutus-

kierros poliisilaitoksille ja koulutus liitettiin osaksi poliisin peruskoulutuksen ennalta estävän toiminnan koulutusta. Toimintavuoden aikana käynnistettiin myös toimintoon liittyvän "työkalun" käyttökoulutus poliisilaitoksille.

TUPA-toiminnon ja UHKAT-toiminnon yhteistyö on saumatonta paitsi keskenään myös internettiedustelun ja muiden Keskusrikospoliisin sisäisten toimintojen kanssa. Poliisin ylijohdon tuella Keskusrikospoliisissa kehitettiin vuoden aikana myös edellä todettuihin toimintoihin läheisesti kytkeytyvää väkivaltaisten ääriliikkeiden laittoman toiminnan ja viharikosten torjuntaa. Suomessa asuvien uhkahenkilöiden osalta tutkinnan seuranta pyrittiin parantamaan kytkemällä ennalta estävän toiminnan ANKKURI-toiminto viha- ja terrorismirikosten esitutkintaan. Tietoisuus TUPA- ja UHKAT-toimintojen palvelusta on saavuttanut hyvin poliisiyksiköt ja lisännyt palveluiden kysyntää. Palaute toiminnoista on ollut hyvää.

Järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollisen torjunnan, ennaltaestävän toiminnan, todistajansuojelutoiminnan sekä kansallisen matkustajatietoyksikön kehittäminen ovat edenneet Keskusrikospoliisin osalta suunnitellusti. Virastoon perustettiin tulostavoitteen mukaisesti kansallinen asetoiminto (National Focal Point Firearms), jonka toiminta käynnistyi täysimääräisesti ja jonka osalta yhteistyö eri kumppaneiden kanssa on lähentynyt hyvin käyntiin.

Rahanpesun selvittelykeskus otti vuoden 2017 aikana vastaan ennätysmäärän ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista. Myös tiedonluovutuksien määrä nousi edellisestä vuodesta. Toiminnan analyysin perusteella havaittiin, että tiedonluovutukset ovat johtaneet hyviin tuloksiin.

Rikosteknisten asiantuntijapalveluiden osalta Keskusrikospoliisi kykeni kokonaisuudessaan jopa parantamaan palvelutasoaan vuoteen 2016 verrattuna, mutta DNA-tutkimusten palvelutarjonta ei lukuisten kehittämistoimenpiteidenkään jälkeen vastaa vuosi vuodelta jatkuvaa kysynnän kasvua. Jatkovaa kasvua voidaan pitää osoituksena siitä, että loppukäyttäjät pitävät DNA-tutkimusten vaikuttavuutta merkittävänä. Tältä osin kehitys vastaa alan kansainvälisiä suuntauksia.

Keskusrikospoliisi jatkoi yhteistyössä Poliisihallituksen ja poliisilaitosten kanssa laajamittaista RITU-laadunkehittämishanketta, jonka tavoitteena on akkreditoida teknisten rikostutkimuskeskusten laatujärjestelmä ISO17025-standardin mukaisesti. Hanke eteni suunnitellusti ja vuoden 2018 aikana kaikkien poliisilaitosten tekniset rikostutkimuskeskukset saavat akkreditoinnin. Myös tietoteknisen tutkinnan laatujärjestelmän rakentaminen paikallispoliisille eteni suunnitellusti DIGILA-hankkeen myötä.

Rikostekninen laboratorio jatkoi työprosessien kehittämistä hyödyntämällä niin sanottua Lean Six Sigma -työkalua (L6s). Tästä saadut tulokset osoittautuivat erinomaisiksi. Kehittäminen jatkuu vuonna 2018. Teknisen rikostutkinnan koulutusuudistusprojekti käynnistyi yhteistyössä Poliisiammattikorkeakoulun ja paikallispoliisin kanssa. Tavoitteena on uudistaa alan erikoistumisopinnot. Tämäkin työ jatkuu vielä vuonna 2018.

Katsaus toimintavuoteen 2017

Rikostiedustelulliset asiantuntijapalvelut

Operatiivinen PTR-rikostiedustelutoiminta

Operatiivisen PTR-rikostiedustelurakenteen muodostavat Valtakunnallinen PTR-rikostiedustelu- ja analyysikeskus sekä kolme PTR-erityisyksikköä (maa, meri ja ilma). Organisatorisesti Keskusrikospoliisin Tiedusteluosastoon kuuluva Valtakunnallinen PTR-rikostiedustelu- ja analyysikeskus koordinoi koko PTR-rikostiedustelurakenteen toimintaa. Toiminta perustuu vuodesta 2010 voimassa olleeseen lakiin poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta.

Vuonna 2017 PTR-rikostiedustelurakenteeseen kirjattiin yhteensä 6.622 tehtävää. Selkeästi suurin osa tehtävistä kirjattiin painopistealueille huumausaine- ja muu järjestäytynyt rikollisuus, liikkuva rikollisuus sekä laitton maahanmuutto ja turvapaikkamenettely. Tehtävälajeittain selvästi eniten tehtäväkirjauksia tehtiin tehtävälajiin tutkinnan ja tiedustelun tukeminen.

PTR-rakenteen matkustajatietoyksikkötoiminto aloitti vuoden 2017 elokuussa PNR-matkustajatiedon vastaanottamisen ja käsittelyn tarkoituksena lentomatkustajarekisteritietojen hyödyntäminen lainvalvonnassa, erityisesti vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa. Keskusrikospoliisi on osallistunut aktiivisesti PNR-hanketta seuranneiden PNR-osahankkeen ja PNR-toimeenpanohankkeen ohjausryhmien toimintaan, matkustajatietoyksikkötoiminnan teknisen infrastruktuurin suunnitteluun ja toteutukseen sekä EU-direktiivin kansalliseen implementointi- ja täytäntöönpanotyöhön.

Automaattisen kasvontunnistuksen (KASTU) esiselvityksen aikana tehdyt lainsäädäntöön liittyneet ja varsinaista kehittämistyötä tukevat selvitykset olivat olennainen osa varsinaisen kasvontunnistushankkeen käynnistämisessä. Pilottihankkeen aikana tehtiin testikäyttöliittymillä tunnistamiskokeiluja erilaisilla kuvamateriaaleilla. Syksyllä 2017 tehdyssä offline-testauksessa havaittiin automaattisella kasvontunnistusjärjestelmällä päästävän hyviin tuloksiin tunnistettaessa rikoksesta epäiltyjä ja laittomasti maassa oleskelevia henkilöitä. Reaaliaikaista kasvontunnistusta tullaan testaamaan keväällä 2018. Uuden teknologian ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntäminen uusien toimintamallien ohella on edistänyt Keskusrikospoliisin ja PTR-viranomaisten tulevaisuuden kykyä vastata rikostorjunnan haasteisiin entistä tehokkaammin.

Operatiivisen PTR-rikostiedustelutoiminnan vahvuus on lainvalvontaviranomaisten hyvä yhteistyö. Tämä näkyi vuonna 2017 useita kertoja muun muassa rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa. Operatiivinen PTR-rakenne kykeni hyvin tukemaan varsinaisia kenttätason toimijoita tehtävänsä mukaisesti.

TUPA-toiminto

Keskusrikospoliisiin 1.4.2016 lukien perustetussa, turvapaikkaprosessiin liittyvässä, rikostorjuntaa ja turvallisuutta tukevassa keskitetyssä toiminnossa (TUPA-toiminto) hyödynnettiin laajasti viraston käytössä olevia tutkinnallisia ja tiedustelullisia toimintoja ja palveluita sekä kansainvälistä yhteistyötä ja siihen liittyvää tiedonvaihtoa.

Toiminnon keskeisenä tehtävänä on turvapaikanhakijoihin ja turvapaikkailmiöön liittyvien vihjeiden valtakunnallisesti keskitetty analysointi, vakavien rikosten esitutkintaan

saattaminen sekä mahdollisten turvallisuusuhkien esiintuominen ja turvallisuuden ylläpitäminen yhteistyössä paikallispoliisin, Suojelupoliisin, Maahanmuuttoviraston ja Rajavartiolaitoksen kanssa.

Toiminto tuki vuonna 2017 Maahanmuuttovirastoa turvapaikkaprosessiin liittyneissä asioissa lähes 2.000 tapauksessa. Toiminto käsitteli ja analysoi sekä toimitti edelleen satoja vihjeitä, joista monet johtivat rikosten esitutkintaan muun muassa henkilöiden lähtömaissa epäillyistä vakavista rikoksista.

TUPA-toiminnon työ ruuhkautui vähitellen vuoden 2017 alusta lukien. Eräs ruuhkaa aiheuttanut tekijä myöhemmin vuoden aikana oli Turussa tapahtunut epäilty terroristisessa tarkoituksessa tehty isku, joka ajoittui osin toiminnon henkilöstön loma-aikaan. Ruuhkaa kuitenkin kyettiin purkamaan muun muassa priorisoimalla työtehtäviä ja työprosesseja kehittämällä. Toimintaa kehitettiin myös muiden toimijoiden parhaita käytänteitä soveltamalla.

Kohdennetun väkivallan ennalta estäminen

Keskusrikospoliisiin sijoitettu valtakunnallinen kohdennetun väkivallan ennalta estävä toiminto (UHKAT-toiminto) vastaa valtakunnallisesti uhkien käsittelyn ja torjunnan asiantuntijapalveluiden tuottamisesta, toiminnan ja seulontatyökalun kehittämisestä, kansainvälisestä yhteistyöstä sekä ylläpitää vakaviin uhkatilanteisiin liittyvää tilannekuvaa.

UHKAT-toiminnon tehtävänä on tukea tarvittaessa poliisilaitoksia uhkien arvioinnissa ja torjunnassa sekä hyödyntää erilaisten asiantuntijoiden, muun muassa psykologin, asiantuntijapalveluita. Toiminto tekee yhteistyötä poliisilaitosten, Suojelupoliisin ja sosiaali- ja terveystieteiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.

UHKAT-toiminnon tehtävämäärä nousi merkittävästi aiempaan suunnittelukauteen nähden. Vuonna 2017 toiminto osallistui kaikkiaan 363 uhkatapauksen hoitamiseen yhteistyössä asiaa hoitavan poliisilaitoksen kanssa. Tässä yhteydessä konsultoitiin eri tavoin paikallista poliisia, tuotettiin erilaisia muistioita ja seulonta-arvioita sekä osallistuttiin useiden kohdehenkilöiden haastatteluihin yhdessä psykologin ja paikallispoliisin kanssa.

Toimintoa kehitettiin edelleen poliisin ylijohdon tuella erityisesti prosessien osalta ja sen valtakunnallinen tuki koettiin poliisilaitoksissa tärkeäksi.

Tiedonhankinta

Tiedusteluosastossa käynnistettiin kaksi järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan hanketta, jotka osaltaan ilmentävät valtioneuvoston Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategian mukaista pyrkimystä kohti aiempaa monimuotoisempaa rikostorjuntatyötä.

Järjestäytyneen rikollisuuden hallinnollinen torjunta -hankkeen tavoitteena on huolehtia siitä, ettei yksittäisillä viranomaispäätöksillä edistetä järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiä tai mahdollisteta rikollisen toiminnan jatkamista. Niin sanotun Exit-hankkeen tavoitteena on puolestaan luoda kansallinen toimintamalli rikollisjengeistä pois haluavien jäsenten ja ulkomailta sotimasta palaavien henkilöiden tukemiseksi sekä viimeksi mainittujen syrjäytymisen ja radikalisoitumisen estämiseksi.

Jengirikollisuuden tilannekuvan ylläpitämisen sekä reaali maailmassa ja tietoverkoissa tapahtuvan tiedonhankinnan ohella toiminnassa keskityttiin vuonna 2017 useiden tie-

dustelujärjestelmien ja niiden käytössä hyödynnettävien menetelmien kehittämiseen. Kehitystyön voidaan arvioida edistävän koko poliisin tuloksellisuutta merkittävästi jo vuoden 2018 kuluessa.

Internettiedustelu

Poliisin www-sivuilta ladattavan nettivinkin kautta Keskusrikospoliisille tuli vuonna 2017 yhteensä 17.041 vihjettä, joista 2.964 välitettiin paikallispoliisille toimenpiteitä varten. Internettiedustelu käsitteli 1.285 ulkomailta tullutta ilmiantoa, jotka koskivat lasten hyväksikäyttöön liittyvien kuvien levittämistä internetissä. Näitä koskeneet ja oman toiminnan kautta paljastettuja rikoksia koskeneet tutkintapyyntö toimitettiin poliisilaitoksille. Internettiedustelu antoi Suomen esitutkintaviranomaisille monipuolisesti tukea ja laati tiedustelumuistioita noin 300 eri tapauksessa.

Osana Kyberrikostorjuntakeskuksen toimintaa internettiedustelun operatiivisia palveluita kehitettiin tarjoamalla poliisiyksiköille avointen lähteiden tiedonhankintatukea erilaisen vakavien rikosten estämiseen ja selvittämiseen. Lisäksi Internettiedustelu kouluttaa avointen lähteiden tiedonhankintaan vuosittain useita kymmeniä virkamiehiä.

Internettiedustelu on olennainen osa myös tilannekeskustyön, kohdennetun väkivallan ennalta estämisen ja TUPA-toimintoon liittyvän tiedustelutyön onnistumisessa. Internettiedustelulla tuetaan merkittävästi myös yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen tähtäävää paikallispoliisitoimintaa. Yhteistyö internettiedustelun ja muiden poliisiyksiköiden välillä sujuu hyvin.

Rahanpesun torjunta

Jatkuvasti kasvavat ilmoitusmäärät ovat olleet Rahanpesun selvittelykeskuksen toiminnan keskeinen haaste. Tämä on johtanut siihen, että suuri osa keskuksen toiminnasta on kohdennettava alkuvaiheen ilmoitusten käsittelyyn. Vuonna 2017 selvittelykeskus vastaanotti ilmoitusvelvollisilta yli 48.000 epäilyttävää liiketoimintaa koskevaa ilmoitusta. Nousua oli selvästi edellisvuodesta.

Yleistä maksunvälitystä tarjoavien, rahapelitoimijoiden ja pankkien tekemien ilmoitusten määrä lisääntyi edellisvuodesta useilla tuhansilla. Tähän osaltaan vaikutti ilmoitusvelvollisten aktiivisuus rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen torjunnassa sekä Rahanpesun selvittelykeskuksen yhteistyö ilmoitusvelvollisten kanssa ilmoitussisällön kehittämisessä.

Vuoden 2017 aikana Rahanpesun selvittelykeskus paljasti 42 sellaista asiakokonaisuutta, joista käynnistettiin uusi esitutkinta. Tämän lisäksi selvittelykeskus luovutti tietojia 1.241:een jo käynnistettyyn esitutkintaan tai rikosten ennalta ehkäisemiseen ja paljastamiseen.

Rahanpesun selvittelykeskus antoi vuoden 2017 aikana yhteensä 34 määräystä liike-toimen keskeyttämisestä, joiden yhteenlaskettu arvo oli yli kaksi miljoonaa euroa. Määräysten avulla saatiin rikoshyötyä viranomaisten haltuun yli 728.000 euron arvosta.

Verohallinnon syyskuussa 2017 tekemän selvityksen mukaan verohallinto on käsitellyt noin 62 prosenttia selvittelykeskuksen vuoden 2015 lakimuutoksen jälkeen luovuttamasta 985 tapauksesta. Yli puolet tapauksista meni verotarkastukseen, minkä lisäksi 50 tapauksesta johti rikosharkintaan ja 31 tapauksessa oli tehty rikosilmoitus. Neljässä tapauksessa oli annettu tuomio.

Vuonna 2016 käynnistetyt virtuaalivaluuttoihin liittyvät Bitcoin-Jit- ja Terha-hankkeet jatkuivat vuoden 2017 ajan. Hankkeissa tuotettiin koulutusmateriaalia ja annettiin koulutusta yli tuhannelle esitutkintaviranomaiselle ja muille yhteistyötahoille, tuettiin paikallispoliisin esitutkintoja muun muassa jäljittämällä rikoshyötyä, laadittiin asiantuntijatoistuksia tuomioistuimille sekä osallistuttiin useisiin kansainvälisiin tilaisuuksiin.

Yhteisvaikuttaminen (Hybridi)

Poliisihallituksen ja Keskusrikospoliisin välisissä tuloskeskusteluissa 2017 sovittiin, että virasto kiinnittää muun rikostorjuntatyönsä ohella korostettua huomiota uusien epäsymmetristen, laajasti ymmärrettynä hybridiuhkien havaitsemiseen ja torjuntaan.

Uhkien taustalla olevien valtiollisten tai kansainvälisten rikollis- ja terrorismitoimijoiden tunnistaminen on muuttunut huomattavasti aiempaa vaikeammaksi. Sisäisen turvallisuuden viranomaisilla tulee kuitenkin olla sekä kyky havaita tämänkaltaisia uhkia ja niistä kertovat heikot signaalit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa että riittävät voimavarat pitkäkestoisenkin uhkatilanteen hallitsemiseksi. Poliisilla sisäisen turvallisuuden yleisviranomaisena on keskeinen tehtävä erilaisten hybridiuhkien ensivaiheen torjunnassa sekä uhkien eskaloitumisen hallinnassa ja laajentumisen estossa muiden turvallisuusviranomaisten toimintavastuulle.

Keskusrikospoliisille muodostui toimintavuoden aikana muun toimintansa yhteydessä, kuten rikosten esitutkinnan, kansainvälisen toiminnan, kyberrikostorjunnan ja rahanpesun selvittelytoiminnan, käsitys epäasiallisen vaikuttamisen (hybridivaikuttamisen) piirteistä ja ilmiöistä. Tietoisuus vaikuttamisen muodoista laajentui ja tilannekuva sekä kyky havainnointiin kehittyi edelleen.

Kansainvälinen rikos- ja tiedustelutiedon vaihto sekä rikoksen johdosta tapahtuva luovuttaminen

Suomen kansallinen Sirene-toimisto ja Interpol-toimisto (NCB, National Central Bureau, Helsinki) sijaitsevat Keskusrikospoliisin Viestiliikennekeskuksessa. Keskus välittää oikeus- ja virka-apupyynnöitä sekä muuta kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön liittyvää tiedonvaihtoa Suomen lainvalvontaviranomaisten ja ulkomaisten viranomaisten välillä. Viestiliikennekeskus on kansainvälisen tiedonvaihdon keskitetty yhteispiste Suomessa ja toimii ympärivuorokautisesti.

Lainvalvontaviranomaisten lisäksi Viestiliikennekeskus tuottaa palveluita syyttäjälaitokselle ja Rikosseuraamusvirastolle sekä oikeusministeriölle, jotka ovat toimivaltaisia viranomaisia rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevissa asioissa. Viestiliikennekeskuksen tehtäviin kuuluu myös Suomeen ja Suomesta rikoksen johdosta tehtävien luovutusten täytäntöönpano. Viestiliikennekeskus on organisatorisesti osa Keskusrikospoliisin Tiedusteluosaston Tilannekeskus-linjaa.

Vuoden 2017 aikana kansainvälisessä tiedonvaihdossa tapahtui merkittävää nousua osumatilastojen valossa liittyen liikkuviin kansainvälisiin rikollisryhmiin. Vuoteen 2016 verrattuna vakavien rikosten johdosta tarkkailuun kuulutettuja henkilöitä tavattiin kaksinkertainen määrä vuonna 2017. Tällä tiedonvaihdolla voidaan arvioida olevan suuri merkitys valtion sisäiselle turvallisuudelle ja Schengen-alueen turvallisuudelle.

Schengenin tietojärjestelmän kansallisena vastuuviranomaisena SIRENE-toimisto vastaa osaltaan etsintäkuulutus-asiakirjojen laadusta ja ajantasaisuudesta sekä kuulutus-

ten lisätietojen vaihdosta. Viestiliikennekeskuksen edustajat ovat merkittävässä roolissa kansallisen Schengen-järjestelmän kehittämisessä yhdessä hankkeesta vastaavan Poliisihallituksen kanssa. Viestiliikennekeskus on osallistunut Schengenin säädösmuutosesitysten sekä EU-laajuisten tietojärjestelmien yhteentoimivuussäätelyn valmisteluun ja muutosten vaikutusten arviointiin sekä ollut kehittämässä Schengen-alueen tiedonvaihtoa osallistumalla EU-komission korkean tason tiedonvaihdon työryhmiin.

Interpolin kansallisen keskuksen tehtävänä on muun muassa kouluttaa Interpolin tietojärjestelmien käyttöön sekä vastata kansallisesta käyttäjähallinnasta. Kansallisen keskuksen tehtäviin kuuluu myös syöttää etsintäkuulutuksia ja valvoa Suomesta Interpolin tietojärjestelmiin syötettävän tiedon laatua ja laillisuutta. Viestiliikennekeskus osallistui vuoden 2017 aikana myös Interpolin tietojärjestelmien tehokkaamman hyödyntämisen edistämiseen EU-alueella.

Rikoksen johdosta tapahtuvien nouto- ja luovutustehtävien määrässä oli vuoteen 2016 verrattuna pientä laskua. Rikosseuraamusvirasto ei ollut enää toimivaltainen viranomaisena antamaan Eurooppalaisia pidätysmääräyksiä. Ennen kuin asia saatiin uudelleen järjestettyä täytäntöönpanokelpoisten tuomioiden osalta, etsintäkuulutuksia ei saatettu kansainvälisesti voimaan. Vuonna 2017 Suomeen noudettiin 60 rikoksesta epäiltyä tai tuomittua ja palautettiin takaisin alkuperämaahan rangaistustaan suorittamaan 12 henkilöä. Suomessa otettiin kiinni ja luovutettiin ulkomaille 52 rikoksesta epäiltyä tai tuomittua henkilöä.

Viestiliikennekeskus osallistui osana Keskusrikospoliisin tulostavoitteita rikoshyödyn jäljittämisen ja takaisinsaannin tehostamiseen. Osana näitä toimia olivat osallistuminen aktiivisesti ENFAST-verkoston (European Network of Fugitive Active Search Teams) toimintaan ja toiminnan kehittämiseen sekä etsintäkuulutusten julkaiseminen Europolin EU Most Wanted -sivustolla.

Vuonna 2017 Suomessa laadituista henkilön kiinniottoa ja luovutusta koskeneista kansainvälisistä etsintäkuulutuksista suurin osa oli Schengen-aluetta koskevia etsintäkuulutuksia (121 kappaletta), seuraavaksi eniten oli Interpolin etsintäkuulutuksia (43 kappaletta) ja kolmantena pohjoismaisia pidätysmääräyksiä (28 kappaletta). Samasta henkilöstä voidaan laatia sekä Schengen- että Interpol-kuulutus, joten laadittujen etsintäkuulutusten lukumäärä ei suoraan kerro etsintäkuulutettujen henkilöiden todellisesta määrästä.

Seuraava taulukko kuvaa poliisin kansainvälisen toiminnan volyyymiä ja sen kehitystä.

Tehtävä/Palvelu	2013	2014	2015	2016	2017
Viestiliikennekeskuksen viestit	86 485	105 142	124 800	124 551 ⁴	109 023 ⁵
Viestiliikennekeskuksen käsittelytoimenpiteet Sirene AKJ ⁶ ja RTP AKJ (2016 alkaen Kasi)	45 875	9 928	8 574	9 087	8 998 ⁷

⁴ Kasi-järjestelmän käyttöönottoon 15.12.2015 asti Viestiliikennekeskus vastaanotti, välitti edelleen ja lähetti kaikki NCB Helsingin viestit. Kasin käyttöönoton jälkeen KV-asiat -linjan käsittelijät ovat itse lähettäneet Kasista suoraan omat NCB-viestinsä. Luvussa ei ole mukana KV-asiat -linjan henkilöstön NCB-viestit (4.487 kpl).

⁵ Kasi-järjestelmän käyttöönottoon 15.12.2015 asti Viestiliikennekeskus vastaanotti, välitti edelleen ja lähetti kaikki NCB Helsingin viestit. Tämä lukema on samasta lähteestä kuten vuosien 2012–2016 luvut; lukemassa mukana SIRENE-lomakkeet, SIRENE-, INTERPOL-, SIS II-, EUROPOL- ja VLK-viestit.

Schengen-osumat Suomessa ⁸	371	565	700	812	875 ⁹
Osumat Suomen Schengen-kuulutuksiin	330	435	807	756	1196
Noudot Suomeen	102	89	95	77	60
Noudettujen palautukset	10	9	20	18	12
Luovutukset Suomesta	48	49	45	54	52

Kielipalvelut

Keskusrikospoliisin kielipalvelussa oli vuonna 2017 yhteensä 13 kielenkääntäjää. Käännettäviä kieliä on 13. Kääntäjistä kolme on sijoitettu Tutkintaosastoon ja 10 Tiedusteluosastoon. Kaikissa tärkeimmissä kielissä on nyt vähintään kaksi kääntäjää. Vuonna 2017 käännettiin 9.611 sivua ja tulkattiin 1.098 tuntia.

Prüm-tiedonvaihto

Prüm-tiedonvaihto käynnistettiin vuoden 2017 aikana muutaman uuden EU-valtion kanssa. Tiedonvaihdon piiriin liittyivät Tšekki, Portugali, Ranska ja Latvia. Yhteydet muodostettiin DNA:n ja sormenjälkien osalta Latvian, Tšekin ja Ranskan kanssa sekä sormenjälkien osalta Portugalin kanssa.

Yhdyshenkilötoiminta

Suomen poliisi on sijoittanut yhteensä kahdeksan pysyvää yhdyshenkilöä ulkomaille. Tämän lisäksi Suomesta käsin toimii kolme liikkuvaa yhdyshenkilöä, jotka käyvät säännöllisesti kohdealueillaan.

Suomella on Europolin päämajassa Haagissa yhdyshenkilötoimisto, jossa toimii kaksi päällystötason poliisia. Venäjällä työskentelee kaksi pysyvää ja kaksi liikkuvaa yhdyshenkilöä. Viroon on sijoitettuna yhdyshenkilö, jonka toimialueeseen kuuluu myös Latvia. Kiinan Pekingissä työskentelee yhdyshenkilö, jonka toimialueeseen kuuluvat Hongkong ja Macao. Uutena pysyvänä kohteena on Liettua, missä yhdyshenkilö aloitti vuoden 2018 alussa. Tarkoituksena on, että Liettuan pysyvä yhdyshenkilö saisi sivuakreditoinnit Ukrainaan ja Valko-Venäjälle. Lisäksi Espanjaan on sijoitettuna liikkuva yhdyshenkilö, jota voidaan tarpeen tullen käyttää myös muissa maissa.

Varsinaisten poliisiyhdyshenkilöiden lisäksi Suomen poliisi osallistuu Eurlo-projektiin (European Return Liaison Officer), jossa keskitytään EU-alueella maastopoistamispäätöksen saaneiden henkilöiden palauttamiseen. Suomalainen Eurlo-yhdyshenkilö aloitti syksyllä 2017 Abujassa Nigeriassa.

Osa yhdyshenkilöistä on komennuksensa ajan Ulkoministeriön palveluksessa, mutta he toimivat operatiivisissa asioissa Keskusrikospoliisin ohjauksessa. Yhteistyö Ulkoministeriön kanssa on toiminut hyvin.

⁶ Schengenin tietojärjestelmä uudistuksesta johtuen vuosien 2014–2016 viestimääriä koskevat tilastot ovat puutteelliset. Väliaikaisesta SIRENE-järjestelmästä ei saada lukumääriä käsittelytoimenpiteistä. Samasta syystä Schengen-osumia koskevat tiedot ovat ainoastaan suuntaa antavia.

⁷ Kasiin merkityt VLK:n toimenpiteet (incoming, outgoing, internal).

⁸ Schengen-osumiin on vuosina 2015 ja 2016 laskettu mukaan myös osumat INTERPOL-kuulutuksiin sekä pohjoismaiset pidätysmääräykset.

⁹ Puhtaat Schengen-osumat vuonna 2017 Suomessa (= SIS II -hitit Suomessa eli muun Schengen maan kuulutuksiin hitit Suomessa). Luvussa pelkät SISII -hitit (eli ei INTERPOL-kuulutuksiin osumia, eikä pohjoismaisiin pidätysmääräyksiin osumia kuten 2015 ja 2016 merkitty).

Pohjoismailla on sopimus keskinäisestä yhdyshenkilöiden hyödynnettävyydestä (Polis-Tull i Norden eli PTN). Tämä tarkoittaa sitä, että maat voivat käyttää toistensa PTN-statuksen omaavien poliisi- ja tulliyhdyshenkilöiden palveluita ja jakaa yhdyshenkilötoiminnon tuottaman raportoinnin. Myös Suomen Rajavartiolaitos osallistuu PTN-yhteistyöhön.

Huumausainerikollisuus

Fentanyylin ja sen johdannaisten rantautumisesta Eurooppaan ja Suomeen saatiin viitteitä vuoden 2017 kuluessa. Keväällä 2017 Dominikaanisessa tasavallassa kansainvälisessä huumerikosseminaarissa Yhdysvaltojen edustaja kertoi heillä meneillään olevasta fentanyyliaalosta, jonka tappavuus on omaa luokkaansa. Fentanyyli ja sen johdannaiset tappavat tällä hetkellä Yhdysvalloissa enemmän ihmisiä vuodessa kuin liikenneonnettomuudet.

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen alueella tapahtui vuonna 2017 yksi karfentaniilin aiheuttama yliannostuskuolema. Karfentaniilin vaarallisuus piilee sen vahvuudessa; yksi gramma vastaa noin 500.000 käyttöannosta ja noin 50.000 tappavaa annosta. Ainetta on lähes mahdotonta jatkaa turvallisen käyttöannoksen saamiseksi.

Metamfetamiini säilytti asemansa vuonna 2017. Tullin takavarikoissa sitä oli lokakuuhun 2017 mennessä takavarikoitu amfetamiinia enemmän. Samoin jätevesitutkimuksissa metamfetamiinia esiintyi amfetamiinia enemmän.

Balkanilla laittomassa lääketehtaassa valmistettu clonatsepaami (Rivatri) oli myös eräs vuoden 2017 haasteista. Varsinkin pääkaupunkiseudulla tabletteja myyneet Balkanin alueelta tulleet myyjät aiheuttivat runsaasti ongelmia yleisillä paikoilla, muun muassa ostoskeskuksissa.

Henkilöön kohdistuvat rikokset

Afganistanin sieppaustapaus ja Turun epäilty terroriteko työllistivät runsaasti sekä Kansainväliset asiat -linjan että Viestiliikennekeskuksen henkilöstöä.

Etenkin Turun tapauksen osalta tiedonvaihtoa eri maiden kanssa oli huomattava määrä. Internetissä toimiville palveluntarjoajille tehtyjen kyselyiden laatimisesta opittiin tapauksen johdosta paljon uutta. Palveluntarjoajille tehtiin yhteensä 45 kyselyä ja kirjattuja kansainvälisiä tapahtumia oli tapauksessa kaikkiaan noin 290.

Afganistanin tapauksessa tiedonvaihto keskittyi perinteisempiin tiedusteluihin vaikkakin palveluntarjoajille tehtävät kyselyt korostuivat etenkin tutkinnan loppuvaiheessa. Tämä johtui tutkintaryhmän mahdollisuuksista käyttää tilanteen alkuvaiheessa kansainväliseen tiedonvaihtoon suoraan myös muita kanavia, kuten konsulipalveluja sekä Afganistanissa paikallisesti toimivia tahoja. Afganistanin lisäksi tietoa vaihdettiin runsaasti etenkin Yhdysvaltojen sekä Saksan kanssa, jonka kansalainen sai surmansa kaappauksen yhteydessä. Yhteensä kansainvälisiä tapahtumia kirjattiin tapauksen osalta noin 70.

Tiedusteluosastossa toimivan Europolin kansallisen yksikön vastuulle kuuluvat muun muassa Europolin sanomanvälitysjärjestelmä SIENA ja tietojärjestelmä EIS. Suomi käsitteli vuonna 2017 yli 14.000 SIENA-viestiä. EIS-hakuja tehtiin Suomessa yli 1,4 miljoonaa.

Itärikollisuus

Georgialaiset omaisuusrikolliset työllistivät vuonna 2017 toimintoa lähes päivittäin. Tiedonvaihto asuntomurtojen ja muiden omaisuusrikosten osalta, kuten ammattimaisesti toteutetut myymälävarkaudet, oli etenkin PTR-toiminnan kanssa tiivistä.

Kokonaistilannekuvan seurannassa korostui valkovenäläisten omaisuusrikollisten lisääntynyt aktiivisuus Suomessa.

Yhteydenpito Venäjän yhdyshenkilöihin oli tiivistä; työpanosta kohdennettiin heidän tekemiinsä tiedusteluihin vastaamiseen. Myös yhteydenpito Venäjällä toimiviin Suomen poliisin yhdyshenkilöihin oli tiivistä.

ISP-tiedonvaihto (Intern service provider)

Internetissä toimiville palveluntarjoajille tehtävien kyselyiden määrä kasvoi voimakkaasti vuodesta 2016 vuoteen 2017. Kyselyiden määrä lisääntyi lähes sadalla prosentilla ollen vuonna 2017 noin 500. TempPELLIAUKION kirkon uhkatilanteen sekä Afganistanin ja Turun tapausten osalta ISP-kyselyiden nopea ja tehokas liikkeelle saaminen oli tärkeä tuki tutkinnalle ja toiminto oli osa kunkin tilanteen tilanneorganisaatiota Keskusrikospoliisissa.

ISP-pyyntöjen käsittelijät päivittivät syksyllä uuden ISP-ohjeen, joka on liitetty Keskusrikospoliisin palveluportaaliin jokaisen tarvitsevan käytettäväksi. ISP-pyyntöjen käsittelijät antoivat koulutusta sekä paikallispoliisin tutkintayksikölle että Keskusrikospoliisin Tutkintaosastolle. Pyyntöjen käsittelijät kävivät myös Twitterin järjestämässä koulutuksessa Dublinissa loppuvuodesta 2017.

Yhteistyö internetissä toimivien palveluntarjoajien kanssa toimii hyvin.

Talous- ja omaisuusrikollisuus

Vuonna 2017 oikeus- ja virka-aputoiminnassa sekä kansainvälisessä tiedonvaihdossa korostuivat edelleen nopeus ja reagointikyky sekä hyvä yhteistyö ulkomaisten ja kotimaisten viranomaisten (syyttäjälaitos, Tulli, Rajavartiolaitos ja Suojelupoliisi), eri poliisiyksiköiden, Keskusrikospoliisin omien yksiköiden ja yhteistyökumppanien kesken.

Eurooppalainen tutkintamääräys (EIO) tuli lakina voimaan Suomessa 3.7.2017 (laki rikosasioita koskevaa eurooppalaista tutkintamääräystä koskevan direktiivin täytäntöönpanosta). EIO perustuu EU-direktiiviin, joka koskee todisteiden hankkimista rikosasioissa EU:n jäsenvaltioiden välillä. Tutkintamääräys on toista EU-valtiota velvoittava ja se toteutetaan vakiolomakkeella, jonka pituus on noin 17 sivua.

Keskeisin muutos entiseen on, että syyttäjän on vahvistettava kaikki Suomesta lähtevät tutkintamääräykset sen sijaan, että poliisin, Rajavartiolaitoksen tai Tullin tutkinnanjohtajat toteuttaisivat ne itsenäisesti, kuten oikeusapupyynnöt. Kokemuksen mukaan eurooppalaisissa tutkintamääräyksissä suurimpina haasteina ovat olleet niiden laatu ja edellä mainitun lomakkeen käytettävyyden käytännön työssä. Lisäksi määräyksen käytössä on käytetty syyttäjyhteistyön kautta entistä enemmän harkintaa.

Suomeen saapui vuonna 2017 yhteensä 33 eurooppalaista tutkintamääräystä seuraavista maista: Alankomaat 1, Latvia 5, Portugali 1, Ruotsi 5, Saksa 10, Iso-Britannia 1, Unkari 1 ja Viro 9. Merkittävä osa tutkintamääräyksiä koski virtuaalivaluuttoja.

Suomesta lähti yhteensä 58 eurooppalaista tutkintamääräystä seuraaviin maihin: Alankomaat 8, Belgia 3, Gibraltar Iso-Britannia 1, Latvia 3, Liettua 3, Ranska 1, Saksa 5, Iso-Britannia 7 ja Viro 27. Suurin osa Suomen tekemistä tutkintamääräyksistä koski huumausaine- ja petosrikollisuutta. Naapurimaan Ruotsin pieni luku selittyy sillä, että se tuli mukaan EIO:hon 1.12.2017.

Vuonna 2017 perinteisten oikeus- ja virka-apupyynnöiden kokonaismäärä oli vuoden 2016 tasolla.

Yksikön henkilöstön toimesta annettiin koulutusta ja järjestettiin useita omia koulutuslainsuuksia (Rajavartiolaitos, Poliisiammattikorkeakoulu, poliisilaitokset, talousrikostutkijat, syyttäjät ja yhteistyökumppanit), joista erityisesti mainitsemisen arvoinen on touko-kuussa 2017 viraston auditoriossa järjestetty maksukorttiseminaari noin 70:lle turvallisuus- ja rajoitusalan eri asiantuntijalle.

EIO-asiassa järjestettiin syksyllä 2017 yhteistyössä syyttäjälaitoksen (valtakunnansyyttäjänvirasto) ja Poliisihallituksen kanssa viisi valtakunnallista koulutustapahtumaa Helsingin käräjäoikeudessa, Keskusrikospoliisissa ja Oulun poliisilaitoksessa. Yksikön edustajat luennoivat osaltaan tilaisuuksissa kansainvälisen yhteistyön eri näkökulmista, kokemuksista ja tulevaisuuden näkymistä Eurooppalaisen tutkintamääräyksen käytössä.

Varsinaisten koulutustapahtumien lisäksi ennalta estävässä mielessä yksikössä laadittiin NFC-tietopaketti (lähimaksu), joka jaettiin kaikille Empact- ja AP-Terminal -ryhmän edustajille sekä poliisilaitoksille.

Talousrikollisuus ja rikoshyödyn jäljittäminen

Yksikkö teki vuonna 2017 muista valtioista saapuneiden oikeus- ja virka-apupyynnöiden sekä Eurooppalaisen tutkintamääräyksen perusteella tietopyynnöinä satoja pankki-, luottokortti- ja tilitietokyselyitä suomalaisille rahoituslaitoksille.

Oikeus- ja virka-apumenettelyssä sekä kansainvälisessä tiedonvaihdossa rikoshyöty on esitetty eräänä keinona tutkinnanjohtajille ja syyttäjille heidän harkitessaan eri toimenpiteitä toiseen valtioon tapauksissa, jossa varoja tiedetään olevan ulkomailta.

Rikoshyötyyn liittyviä oikeusapupyynnöitä toimitettiin vuonna 2017 Suomesta ulkomaille noin 10. Epäillyille menneen rikoshyödyn määrä oli yhteensä noin kaksi miljoonaa euroa. Rikokset olivat törkeitä petoksia, kuten Suomen ja toisen EU-maan välillä tapahtunut ALV-petos, tekaistujen laskusaatavien myynti rahoitusyhtiölle 100.000 euron arvosta sekä useita "toimitusjohtaja"-petoksia (CEO), joissa yritys erehdytetään maksamaan rikollisille maksu kyseisen yrityksen toimitusjohtajan tai muun vastuuhenkilön nimissä.

Lisäksi vuoden 2017 valepoliisi-ilmiön rikoshyötyä on yritetty saada takaisin ulkomailta, kuten myös ulkomaiselle pelitilille kavallettuja vainajan rahoja. Onnistumisena voidaan mainita tapaus, jossa toimitusjohtaja-petoksella (CEO) vietyjä rahoja saatiin takaisin Turkista 77.400 euroa.

Myös "nettirakas"- ja "nettikauppa"-tapauksissa asianomistajat ovat maksaneet huijattuina suuriakin summia ulkomaille. Rikosten selvittäminen on haasteellista, koska hyvin

suunnitelluissa ja kansainvälisesti organisoiduissa rikoksissa on usein käytetty maksujen häivyttämiseen tietoteknisessä ympäristössä vääriä henkilötietoja, maksukortteja, virtuaalivaluuttaa sekä erilaisia pelitilejä ja asiakasvaratilejä. Asiaan on pyritty vaikuttamaan tiedottamisen avulla.

Raharikollisuus

Vääriä euroseteleitä havaittiin Suomessa vuonna 2017 yhteensä 1.400. Näistä kierrosta tavattiin yhteensä 769 euroseteliä. Kierrosta tavattujen setelien määrä oli huomattavasti pienempi kuin vuonna 2016, jolloin kierrosta löytyneitä euroseteleitä oli 2.171. Tämä johtuu siitä, että vuonna 2016 ilmeni yksittäinen tapaus, joka sisälsi lähes 1.000 vääriä euroseteliä, minkä lisäksi poliisi ja Tulli tekivät poikkeuksellisen paljon takavarikkoja ja takavarikoivat ennen kiertoa päätymistä yhteensä 631 euroseteliä.

Suurin yksittäinen takavarikko tapahtui kesäkuussa 2017, jolloin poliisi takavarikoi epäiltyjen hallusta yhteensä 8.490 euron arvosta väärennettyjä euroseteleitä. Koko euroajan lukuja tarkasteltaessa väärin euroseteleiden vuosittainen kokonaismäärä, sekä kierrosta löytyneet että takavarikoidut setelit yhteensä, on vaihdellut noin 500 ja noin 2.400 setelin välillä.

Korruptiorikollisuus

Korruptiotoiminto on laatinut tarpeen mukaan mahdollisen korruption paljastamiseksi tiedustelumuikeita ja esitutinnan esiselvityksiä sekä vastannut kansainvälisiin oikeus- ja virka-apupyntöihin korruptiorikollisuuteen liittyen.

Lahjus- ja muun korruptiorikollisuuden torjunnan valtakunnallinen yhdyshenkilöverkosto kokoontui Keskusrikospoliisi-vetoisesti kesäkuussa 2017. Virasto osallistui myös valtakunnansyyttäjänviraston lokakuussa järjestämän korruptiorikokset -koulutuksen suunnitteluun. Poliisin osallistujia koulutustapahtumassa oli 10. Lisäksi toiminnon vastuuhenkilö osallistui yksittäisiin korruptiota koskeneisiin seminaari- ja koulutuspäiviin yleisön ja luennoitsijan rooleissa.

Kansainväliset tutkintaryhmät (JIT)

Toiminto avusti oikeusapumenettelyllä tutkinnanjohtajia kansainvälisten tutkintaryhmien perustamisessa. Suomi allekirjoitti vuonna 2017 kuusi uutta JIT-sopimusta. Kokonaisuutena vuodesta 2004 alkaen Suomi on ollut mukana 64 eri tutkintaryhmässä 19 eri valtion kanssa: Viro 24, Ruotsi 23, Norja 5, Itävalta 4, Iso-Britannia 4, Saksa 4, Slovenia 3, Latvia 3, Belgia 2, Espanja 2, Ranska 2, Romania 2 Alankomaat, Kroatia, Liettua, Malta, Portugali, Tšekin tasavalta ja Unkari 1.

Palaute yhteistyöstä eri valtioiden kesken on ollut hyvää ja tutkinnanjohtajat kannustavat pohtimaan tutkintaryhmän perustamista jo tutkinnan alkuvaiheessa.

Maksukorttirikollisuus

Tilastojen perusteella maksuvälinepetosten määrä laski vuonna 2017. Eräs syy lukumäärän pudotukseen on pankkien ilmoitus- ja poliisin kirjaustavan muutoksessa. Vuonna 2017 pankit ilmoittivat niin sanotut pimeät maksuvälinepetokset poliisille useiden yksittäisten ilmoitusten sijaan koonti-ilmoituksilla.

Poliisin tulostietojärjestelmän mukaan vuonna 2017 kirjattiin maksuvälinepetoksista yhteensä 6.725 rikosilmoitusta, joista ulkomailla tapahtuneiksi kirjattiin yhteensä 1.766. Sekalaisilmoituksiin kirjattiin edellä mainittujen pankkien koonti-ilmoitusten perusteella yhteensä 2.610 maksuvälinepetosta. Vuoden 2016 osalta vastaavat luvut olivat yhteensä 15.134 rikosilmoitusta, joista ulkomailla tapahtuneita oli 6.611.

Niin sanotut tilausansat ovat edelleen merkittävä rikollisten käyttämä tekotapa. Useat ansoitustoiminnan harjoittajat ovat omaksuneet toimintatavan, jossa he hyödyntävät markkinointiviesteissään tunnettujen yritysten logoja ja nimiä. Tällöin henkilö kuvittelee asioivansa luotettavan ja hyvämaineisen yrityksen kanssa. Tilausansasaatavat peritään yhä enemmän luottokorteilla. Tilausansayrityksiä löytyy useista maista, suurin osa Tanskasta ja Iso-Britanniasta. Yritykset eivät kuitenkaan välttämättä sijaitse yhdessä maassa. On esimerkiksi tavattu yritys, jonka postiosoite oli Tanskassa, palvelintiedot Thaimaassa, pankkiyhteys Mauritiuksella, kiista-asiat ratkaistiin Hong Kongissa ja joi-takin yrityksen tietoja oli rekisteröity Arabiemiraatteihin.

Vuonna 2017 rikolliset väärinkäyttivät maksupäätteiden (POS) toiminnallisuuksia kahdella tavalla. Yhteistä tekotavoille oli, että rikollinen teki maksupäätteellä sellaisia toimia, joita normaalisti vain myyjä tekee.

Keskitetty asetoiminto

Vuonna 2017 perustettu keskitetty kansallinen asetoiminto (National Focal Point Firearms) toimii sekä kansallisen että kansainvälisen yhteistyön linkkinä aseisiin liittyvässä rikollisuudessa. Kyse on rikostutkintaa ja -torjuntaa tukevasta aseisiin liittyvästä toiminnosta, jonka keskeinen tehtävä on aseiden laillisten omistajien jäljittäminen Suomessa ja erityisesti ulkomailla. Lisäksi toiminnossa kerätään ja analysoidaan kootusti aseisiin, niiden osiin ja räjähteisiin liittyvää tietoa.

Asetoiminto osallistui toimintavuoden aikana useisiin kansallisiin ja kansainvälisiin operaatioihin. Asetoiminnossa jäljitettiin (Trace) syksyn 2017 aikana yli sata asetta.

Rikostekniset asiantuntijapalvelut

Rikosteknisistä asiantuntijapalveluista keskeisimpiä ovat tekniseen rikostutkintaan liittyvät toimeksiannot, sormenjälki- ja DNA-rekistereiden ylläpito, teknisen rikostutkinnan valtakunnallinen yhdenmukaistaminen ja laadunohjaus sekä teknisen rikostutkinnan menetelmien ja välineiden kehittäminen, valinta, hankinta ja ohjeistus.

Seuraava taulukko kuvaa Rikosteknisen laboratorion tutkimuspyyntöjen lukumääriä tutkimusalueittain vuosina 2013–2017.

Tutkimusalue	2013	2014	2015	2016	2017	Muutos 16->17
DNA-tutkimukset	6 771	7 767	10 062	12 112*	11 835	-2 %
Liikennejuopumustutkimukset	11 031	11 305	11 420	11 640	12 361	6 %
Huumaus- ja lääkeainetutkimukset	3 885	3 964	4 140	4 458	4 548	2 %
Sormenjälkitutkimukset	1 910	1 958	2 018	1 737	1 627	-6 %
Ajoneuvotutkimukset	9	2	8	1	3	200 %
Alkoholijuomatutkimukset	15	5	10	6	10	67 %
Asetutkimukset	333	373	304	392	420	7 %
Asiakirjatutkimukset	915	800	1 023	1 187	434	-63 %
Elektronimikroskooppiset tutkimukset	107	115	122	120	119	-1 %
Hiukkastutkimukset	186	263	213	128	86	-33 %
Kansainväliset sormenjälkipyyntöt	892	1 058	1 139	985	913	-7 %
Kolikkotutkimukset	332	362	386	343	359	5 %
Kuitu- ja karvatutkimukset	72	61	98	297	299	1 %
Kuva- ja videotutkimukset	65	37	44	39	42	8 %
Käsialatutkimukset	120	114	120	110	72	-35 %
Luututkimukset	37	32	52	57	73	28 %
Muotojälkitutkimukset	491	606	571	386	281	-27 %
Palokemialliset tutkimukset	398	387	381	364	342	-6 %
Räjähdyssaineet	29	58	31	50	60	20 %
Sekalaiset kemialliset tutkimukset	59	45	59	73	71	-3 %
Setelitutkimukset	578	668	1 112	1 174	884	-25 %
Tekniset tutkimukset	92	103	92	100	87	-13 %
Tietotekniset tutkimukset	120	129	138	137	146	7 %
Äänitutkimukset	67	50	95	105	83	-21 %
Öljytutkimukset	24	22	66	37	30	-19 %

DNA-tutkimusten vuoden 2016 lukuarvo sisältää henkilönäytteiden tuplarekisteröintejä. Sormenjälkitutkimusten toimeksiantojen tilastointia on tarkennettu ja kaikki tässä esitetyt luvut on laskettu takautuvasti uudelleen.

Rikosteknisten asiantuntijapalveluiden kysyntä toimeksiantojen määrän osalta laski hieman vuoden 2016 tasosta, mutta näytteiden kokonaismäärissä mitattuna vastaavasti kasvoi kolmella prosenttiyksiköllä. Näytemäärien kasvu kohdistui DNA- ja huumausainetutkimuksiin.

Keskimääräisten toimitusaikojen suhteen palvelutaso parantui vuoden 2016 tasosta, ja myös asiakkaan kanssa sovituissa tavoiteajoissa pysyttiin entistä paremmin.

Seuraava taulukko kuvaa Rikosteknisen laboratorion valmistuneita toimeksiantoja ja keskimääräisiä valmistumisaikoja vuonna 2017 sekä muutosta edelliseen vuoteen. Sormenjälkitutkimusten huomattava nopeutuminen johtuu lähinnä siitä, että kysyntä ja

palvelukyky kohtaavat aiempaa paremmin. Asiakirjakirjatutkimusten pitkät viipymät johtuvat TUPA-ilmiön aiheuttamien ruuhkien purkamisesta.

Tutkimusalue	Toimeksiantoja 2017	Ka Viipymä vrk	Viipymän muutos 2016->2017
DNA-tutkimukset	12 984	71	17 %
Huumaus- ja lääkeainetutkimukset	4 615	28	-6 %
Sormenjälkitutkimukset	1 673	14	-70 %
Asiakirjatutkimukset	715	116	51 %
Asetutkimukset	473	91	-11 %
Palokemialliset tutkimukset	346	49	-13 %
Kuitu- ja karvatutkimukset	303	25	-32 %
Muotojälkitutkimukset	275	45	11 %
Tietotekniset tutkimukset	133	42	-57 %
Elektronimikroskooppiset tutkimukset	125	39	26 %
Tekniset tutkimukset	94	44	23 %
Hiukkastutkimukset	88	32	-8 %
Käsialatutkimukset	77	32	-26 %
Äänitutkimukset	68	37	116 %
Sekalaiset kemialliset tutkimukset	60	50	3 %
Räjähdyksineet	50	23	-23 %
Kuva- ja videotutkimukset	39	12	-44 %
Öljytutkimukset	23	41	-45 %
Alkoholijuomatutkimukset	12	143	525 %
Ajoneuvotutkimukset	3	22	-74 %

Rikostekninen laboratorio jatkoi tarkasteluvuonna RITU-hanketta, jonka tehtävänä on akkreditoitujen laatujärjestelmän rakentaminen paikallispoliisin teknisiin rikostutkimuskeskuksiin. Hanke eteni erittäin hyvin ja valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä. Myös valtakunnallinen tietoteknisen tutkinnan laatujärjestelmän rakentamiseen tähtäävä DIGILA-hanke eteni RITU:n rinnalla suunnitellusti.

Tutkimusnäytteiden valtakunnalliset sinetöintikäytännöt jalkautettiin ja tarvittavat sineitointi- ja pakkausmateriaalit hankittiin keskitetysti ja jaettiin poliisilaitosten käytettäväksi.

Rikostekninen laboratorio jatkoi osaamiskeskuksen rakentamista kemiallisten vertailumenetelmien alueella. Tilastollisten menetelmien hyödyntämiseksi tutkimustulosten ja -johtopäätösten raportoinnissa laboratorio koulutti kuusi henkilöä Lausannen yliopiston toteuttamalla etäopiskeluohjelmalla.

Nykyisen AFIS-sormenjälkijärjestelmän korvaavan monibiometriajärjestelmän hankinta käynnistyi suunnitellusti, ja hanke jatkuu vielä vuoden 2019 loppuun asti.

3.4.2 Rikostorjunnan ja tutkintamenetelmien kehittäminen

Tulostavoitteet 2017

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Strategian mukaisten kehittämishankkeiden toteuttamisessa hyödynnetään ulkopuolista rahoitusta.

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisin kehittämistoimintaa toteutetaan erilaisilla kehittämishankkeilla ja -projekteilla. Vuonna 2017 oli käynnissä tai käynnistettiin useita erillisrahoitteisia kehittämishankkeita ja -projekteja. Tämän lisäksi kehittämistyötä tapahtuu operatiivisen toiminnan ohessa ilman erillistä projektointia ja rahoitusta. Kehittämistoimien keskeisin tavoite on rikostorjunnan suorituskyvyn kehittäminen sekä vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden lisääminen.

Kehittämistoiminnan lähtökohtana ovat Keskusrikospoliisin strategiasta, tulostavoitteista sekä operatiivisen toiminnan vaatimuksista syntyvät kehittämissuositukset, jotka käsitellään kehittämisprosessin mukaisesti. Keskeisenä toimijana kehittämistoimien koordinoinnissa on Keskusrikospoliisin kehittämistoiminnan ryhmä, jonka tehtävänä on tunnistaa innovatiivisimmat ja tuottavimmat kehittämissuositukset, edesauttaa kehittämistoimien rahoittamista ja tukea kehittämisen toimijoita läpi koko prosessin. Vuonna 2017 kehittämistoiminnan ryhmä kokoontui kymmenen kertaa.

Poliisin kiristynyt rahoitustilanne sekä kehittämishankkeille myönnetty ulkopuolinen rahoitus edellyttävät hankkeiden tuloksellisuuden entistä hallitumpaa ja laadukkaampaa seuranta- ja raportointia, mistä syystä hankkeiden ja projektien tulostavoitteiden saavuttamista ja käytettyjä resursseja seurataan koko hankkeen ajan sekä strategian että tulostavoitteiden näkökulmasta. Vuonna 2017 hankkeiden hallinnointi-, seuranta- ja raportointimenettelyt toteutettiin Poliisihallituksen ylläpitämässä Hankesalkku-sovelluksessa. Ulkopuolista ISF-P -rahoitusta saaneet hankkeet hallinnoitiin ja raportoitiin rahoituksen kansallisen viranomaisen määräyksen mukaisesti.

Kehittämisen vaikuttavuutta organisaatiossa voidaan arvioida siitä alkaen, kun uusi toiminta vakiintuu osaksi operatiivista toimintaa. Hankkeen tai projektin toteutunut yhteiskunnallinen vaikuttavuus on nähtävissä vasta pidemmällä aikavälillä poliisin toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta arvioitaessa.

3.4.3 Muut yhteiset palvelut

Tavoitteiden osa-alueet ovat laillisuusvalvonta, tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvonta, viestintä, materiaalipalvelut, toimitilat sekä ICT-palvelut.

Tulostavoitteet 2017

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Keskusrikospoliisi osallistuu Vitjan tiedustelujärjestelmän pilotointiin ja osaltaan varmistaa järjestelmän tehokkaan käyttöönoton. Keskusrikospoliisi osallistuu tiedustelu- ja analyysitoiminnan prosessien ja rakenteiden kehittämiseen. Keskusrikospoliisi tukee Vitja-järjestelmän toteutusta osallistumalla sen määrittelytyöhön.
- Arvioidaan kansainvälisen tiedonvaihdon vaatimusten näkökulmasta edellytykset ja tarpeet käyttää suojattuja yhteyksiä kansallisessa tiedonvaihdossa.

Tuloksen ja toiminnan arvioinnissa käytettävät tunnusluvut

Toiminnan seuraamisessa on tilastoinnin lähteenä käytetty pääosin poliisin tulostietojärjestelmää (PolStat), mutta myös yksiköiden omaa seurantaa sekä viraston käytössä olevia talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä.

Alla olevaan taulukkoon ei ole sisällytetty vuoden 2015 työaika- ja kustannustietoja, koska niitä ei ollut mahdollista raportoida poliisin uuden työaikajärjestelmän käyttöönotosta ja seurantamenetelmän vaihtumisesta johtuneiden haasteiden vuoksi.

Kustannusten 2016–2017 laskenta on toteutettu käyttäen talous- ja henkilöstöhallinnon seurantajärjestelmiä. Tasomuutokset johtuvat seurantakoodiston uudistamisesta vuodelle 2016. Muuttuneista seurantamenetelmistä johtuen vuodet eivät ole vertailukelpoisia keskenään, vaikka laskennassa on pyritty soveltamaan aiemmin tehtyjä linjauksia.

Poliisihallinnon työaikakoodiston uudistamisesta johtuen työaikaan koskeva toteumatieto vuodesta 2016 lukien ei ole vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden. Työaikaan on otettu mukaan mahdollisimman lähelle entisiä työaikakodeja vastaavien koodien kertymä.

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - laillisuusvalvonta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
TALOUDELLISUUS				
Sisäisiin ICT-palveluihin käytetty työaika, tunnit/1640		7,8	6	4,8
Viestintään käytetty työaika, tunnit/1640		2,5	3	2,8
Yksikön sisäiseen materiaalihallintoon käytetty työaika, tunnit/1640		3,1	4	2,9
Laillisuusvalvontaan käytetty työpanos, htv	3	3	3	3
TUOTTAVUUS				
Yksikön omat - tuottavuus				
Tukitoimintojen osuus viraston kokonaistyöajasta, %		12	13,5	11,4
PALVELUKYKY JA LAATU				
Kantelujen keskimääräinen käsittelyaika, kk	3	2	3	3

Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - laillisuusvalvonta	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Tietoturvakoulutuksen kattavuus %, verkkokoulutuksen suorittaminen.	90	100	100	100
SUORITTEET				
Annettu sisäinen tietoturvakoulutus tuntia x henkilö.	1.050	800	800	800
Yksikön omat - suoritteet				
EOA:n, Oka:n, SM:n ja viraston antamien toimenpideratkaisujen lkm	4	4	1	4
Virkatehtäviin perustuvat langettavat rikostuomiot lkm	0	2	0	1

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisiin voidaan katsoa saavuttaneen sille muiden yhteisten palveluiden osalta asetetut tulostavoitteet 2017.

Viraston sisäinen, päivittäisjohtamisen yhteydessä tapahtuva esimiesvalvonta muodostaa Keskusrikospoliisin laillisuusvalvonnan perustan. Viraston Oikeusyksikön valmisteleman tarkastussuunnitelman mukaisesti tarkastuskohteena olivat vuonna 2017 muun muassa pitkittyneet eli yli 540 vuorokautta kestäneet esitutkinnot, joiden osalta tarkastus suoritettiin mahdollisimman kattavasti tutkinnanjohtajakohtaisesti. Käytännössä jokainen pitkittynyt juttu käytiin läpi ja tutkinnanjohtajalta pyydettiin selvitystä jutun tilasta ja tulevasta aikataulusta. Lisäksi tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota Patja-kirjauksiin takavarikkomerkintöjen osalta. Erityisenä tarkastuskohteena vuonna 2017 oli todistajansuojelutoiminta ja siihen liittyvä talouden tarkastaminen. Viimeksi mainittua tarkastusta jatketaan vielä tarkastusvuonna 2018.

Keskusrikospoliisissa annettiin vuonna 2017 neljä virkamiesoikeudellista toimenpideratkaisua, jotka olivat kaksi varoitusta ja kaksi huomautusta. Virkatehtäviin perustuva langettava rikostuomio koski rekisteritietojen väärinkäyttöä.

Vuonna 2017 Keskusrikospoliisi maksoi 526 euron arvosta vahingonkorvauksia.

Keskusrikospoliisissa suoritettiin vuonna 2017 perusteellinen tarkastus Epäiltyjen tietojärjestelmän (EPRI) ja Poliisin operatiivisen tallennusalan (OPNE) käyttöoikeuksien oikeellisuuteen. Lisäksi virastossa aloitettiin Sharepoint- ja projektilevy-tallennusalan tarkastus kesäkuussa 2017. Tarkastusten tavoitteena on käydä läpi tallennusalan ajantasaisuus, tietosisältö, käyttöoikeudet sekä henkilörekisteriluonne. Oikeusyksikkö on antanut tarkasteluvouden aikana koulutusta ja juridista tukea rekisterioikeudellisissa asioissa, erityisesti tilapäisten analyysirekisterien perustamiseen ja käyttöön liittyvissä asioissa. Lisäksi Oikeusyksikkö on valmistellut viraston lausunnot muun muassa henkilötietolainsäädännön uudistamiseen liittyvistä säädöksistä, kuten tietosuojadirektiivin täytäntöönpanolaista, puolustusvoimien henkilötietolaista sekä poliisin henkilötietolaista.

Vuoden 2017 aikana tietoon ei tullut merkittäviä tietoturvasuhteiden liittymiä poikkeamia.

Viraston riskienhallintaprosessi toteutettiin suunnitelman mukaisesti prosessin ja eri riskilajiryhmien vastuullisten toimesta. Riskienhallinnan katsaus vuodelta 2017 ja siihen liittyneet hallintatoimet esiteltiin johtoryhmälle. Vuoden 2018 aikana prosessia kehitetään riskien tunnistamisen, hallittavuuden ja merkitysarvioinnin osalta. Riskienhallintaan liittyen jatkettiin organisaatioturvallisuuden toimeenpanoa viraston turvallisuuden kehittämisohjelman ja tarkastelujaksolla julkaistun Poliisihallituksen organisaatioturvallisuusmääräyksen mukaisesti.

Keskusrikospoliisin ulkoista ja sidosryhmäviestintää vahvistettiin vuonna 2017, kun viestintäpäällikön työpariksi rekrytoitiin viestintäsuunnittelija. Uuden viran myötä on tavoiteltu muun muassa ilmiöviestinnän tehostamista operatiivisen tiedottamisen rinnalla.

Pääosaltaan viraston viestintää on vuonna 2017 tehty kirjallisesti niin tiedotteilla kuin sosiaalisen median julkaisuina. Tiedotteita julkaistiin vuoden aikana 68 kappaletta. Pääosa niistä liittyi esitutkinnasta tiedottamiseen, mutta mukana oli myös ilmiötiedotteita, jotka esimerkiksi kytkeytyivät kansainvälisiin viestintäkampanjoihin. Erityisenä asiana voidaan mainita, että tiedotteita käännettiin vuoden aikana myös pohjoissaamen kielelle, sillä Keskusrikospoliisi kaipasi yleisövihiä erääseen rikoskokonaisuuteen liittyen Utsjoella.

Yhteisöpalvelu Twitterissä Keskusrikospoliisin virallisen tilin seuraajien määrä kaksinkertaistui viime vuoden aikana. Vuoden 2016 lopussa seuraajia oli 6.000, vuoden 2017 lopussa yli 12.000. Määrän kasvamiseen vaikutti merkittävästi Turussa elokuussa tapahtuneisiin puukotuksiin liittyvästä esitutkinnasta tiedottaminen. Elokuussa, jolloin virasto viesti Turun tapahtumista tiiviisti, uusia seuraajia tuli tilille noin 3.700. Muut lisäykset seuraajien määrässä tulivat melko tasaisesti erityisesti kesän, syksyn ja talven aikana.

Viraston yhteisen Twitter-tilin lisäksi Kyberrikostorjuntakeskuksella sekä Rikosteknisellä laboratoriolle on omat tilinsä, joilla on yhteensä yli 4.000 seuraajaa. Henkilökunnan virkaprofiileja on kymmenen. Toinen merkitystään kasvava sosiaalisen median ympäristö on Instagram, johon Keskusrikospoliisi perusti tilin Poliisin päivän yhteydessä elokuussa.

Vuonna 2017 Suomi juhlii 100-vuotista itsenäisyyttään, mikä näkyi muun muassa viraston graafisessa ilmeessä. Lisäksi Keskusrikospoliisi osallistui Sisäministeriön koordinoimaan juttuprojektiin, jossa julkaistiin verkkotekstejä turvallisuusalan viranomaisten historiasta.

Asiakaslehti Evidenssi ilmestyi toimintavuonna kolme kertaa ja virasto osallistui myös poliisin yhteisen verkkolehden Tutkan sisältöjen tuottamiseen.

Keskusrikospoliisi aloitti arvioinnin edellytyksistä ja tarpeista käyttää suojattuja yhteyksiä kansallisessa tiedonvaihdoissa kansainvälisten tiedonvaihdon vaatimusten näkökulmasta.

Keskusrikospoliisin hankintapalveluiden osalta päädyttiin viraston sisäisen työryhmän esityksen pohjalta hankintapalveluiden nykyistä laajempaan keskittämiseen, joka toteutetaan vuoden 2018 alkupuolella.

Toimitila-asioita käsitellään jäljempänä kohdassa Työsuojelu ja työhyvinvointi (4.2.2).

3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Keskusrikospoliisin vuoden 2017 maksullisen toiminnan tulojen määrä oli yhteensä 3.702 euroa. Maksulliselle toiminnalle ei ollut erikseen asetettuja tulostavoitteita.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuustaulukko on toimintakertomuksen *liitteenä 1*.

3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta

Keskusrikospoliisin vuoden 2017 tulostavoitteena oli hyödyntää keskeisiä sisäisen turvallisuuden, tutkimuksen ja kehityksen rahastoja strategian mukaisten kehittämishankkeiden toteuttamisessa.

Vuoden 2017 aikana saatiin poliisin hankerahoitukseen liittyen Euroopan unionin myöntämää Sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa koskevan rahoitusvälineen ISF-P -rahastosta rahoitusta seitsemälle Keskusrikospoliisin hankkeelle. Nämä hankkeet olivat Bitcoin-Jit, Ritu, Salpa, Telepa, Terha, JRHT ja Exit.

Tulostavoitteensa mukaisesti Keskusrikospoliisi hyödynsi tehokkaasti vuonna 2017 ulkopuolisia rahoituslähteitä kehittämistoiminnassaan. Rahastoja, rahoitusohjelmia sekä niiden toimeenpanomenettelyjä seurattiin aktiivisesti ja projisoitiin kehittämistavoitteisiin.

Lisäksi Keskusrikospoliisi sai vuonna 2017 rahoitusta yhteen Euroopan unionin Horisontti 2020-rahoitusohjelman hankkeeseen, yhteen 7-puiteohjelman hankkeeseen sekä yhteen AMIF-rahoituksen alaiseen EURLO hankkeeseen.

Vuonna 2017 yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli Keskusrikospoliisissa 71 prosenttia. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuustaulukko on toimintakertomuksen *liitteenä 2* ja kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä projekteittain *liitteenä 3*.

Yhteisrahoitteisille hankkeille ei ollut erikseen asetettuja tulostavoitteita.

4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

4.1 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulostavoitteet 2017

Poliisin yhteiset tavoitteet

- Keskusrikospoliisin ennakoivassa henkilöstösuunnittelussa huomioidaan eläkelainsäädännön muutokset ja varmistetaan osaamiseltaan ja työkyvyltään toiminnan tarvetta vastaava henkilöstö. Keskusrikospoliisi varmistaa henkilöstöbarometrin tulosten mukaisten kehittämistoimien toimeenpanon ja vaikuttavuuden sekä hallitun tulos- ja kehityskeskustelumuutoksen toteutuksen.
- Keskusrikospoliisi edistää osaltaan poliisin hyvää työnantajakuva ja matalaa haakeutumista poliisikoulutukseen. Tavoitteena on turvata riittävä määrä hyviä hakijoita poliisikoulutukseen huomioiden, että poliisi kuvastaa koko suomalaista yhteiskuntaa mukaan lukien vähemmistöt.
- Keskusrikospoliisi hyödyntää uutta teknologiaa ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja ja varmistaa digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisen toiminnassaan mukaan lukien kannustaminen sähköisen asioinnin käyttämiseen. Oman henkilöstönsä kehittämisessä Keskusrikospoliisi suosii sähköisiä koulutusjärjestelmiä sekä etäyhteyksien hyödyntämistä. Osaamisen ylläpitämiseen tähtäävästä koulutuksesta vastaa työnantaja-poliisiyksikkö.

Keskusrikospoliisin omat tavoitteet

- Laaditaan pidemmän aikavälin henkilöstösuunnitelma, jolla varmistetaan osaamiseltaan ja työkyvyltään toiminnallista tarvetta vastaava henkilöstö. Varmistetaan viraston kilpailukyky henkilöstön rekrytoinnissa ja samalla aikaansaadaan tarkoituksenmukaista henkilökiertoa poliisihallinnossa.

Yhteenveto ja päätelmät

Keskusrikospoliisiin voidaan katsoa saavuttaneen sille henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen osalta asetetut tulostavoitteet 2017.

Keskusrikospoliisissa on käynnistetty henkilöstösuunnitelman laatiminen vuonna 2020 päättyvälle strategiakaudelle. Pidemmän aikavälin henkilöstöresurssitiedon puuttuminen on haasteellista suunnittelun kannalta. Tästä syystä suunnittelussa onkin määrällisten tavoitteiden sijaan painotettu rekrytointia, henkilöstön sijoittelun joustavuutta toiminnalliset tarpeet huomioiden sekä toiminnan vaatiman osaamisen varmistamista muuttuvassa toimintaympäristössä. Resurssien uudelleenkohdistamista tapahtuu koko ajan ja se perustuu toimintaympäristön jatkuvaan analyysiin. Jokainen rekrytointi on mahdollisuus kohdentaa toimintaa ja resursseja entistä tarkemmin vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristön tilannetta ja teknisen kehityksen tuomia uusia mahdollisuuksia.

Henkilöstön koulutus ja muut kehittämistoimet kohdennetaan analyysin pohjalta nousevien osaamistarpeiden vahvistamiseen. Osaamistarpeet otetaan huomioon jokaisen rekrytoinnin kohdalla, sillä osa uusista osaamistarpeista on sellaisia, että niihin on tarkoituksenmukaista vastata rekrytoimalla uudenlaista osaamista.

Virastossa toteutettiin Valtiokonttorin rahoittama Kaiku-hanke työyhteisön toiminnan ja johtamisen kehittämiseksi. Onnistutaan yhdessä -hankkeen tavoitteena oli kehittää ja tukea henkilöstöbarometritulosten perusteella sovittuja kehittämiskohteita. Yhteistyö, esimiestyö ja työolot ovat keskeisiä tekijöitä henkilöstön hyvinvoinnin ja toiminnan tuoksellisuuden varmistamisessa, ja näihin virasto panostaa. Työnohjaus ja työhyvinvoinnin tukeminen -hankkeessa järjestettiin työnohjausta lapsipornografiaa ja muuta vastaavankaltaista henkisesti erityisen kuormittavaa materiaalia käsittelevälle ryhmälle.

Keskusrikospoliisi on ollut aktiivinen vuonna 2016 alkaneen valtion henkilökiertopilotin osalta. Hakeutumisia henkilökiertoon on tullut aiempaa enemmän ja näihin on suhtauduttu myönteisesti silloin, kun henkilökierto tukee osaamisen syventämistä tai laajentamista. Keskusrikospoliisiin on myös tullut henkilöitä kiertoon muista valtion virastoista. Viraston sisällä henkilökierto eri tehtävissä on toteutunut pääosin rekrytoinnin kautta, mutta myös varsinaisia henkilökiertoja on toteutettu sisäisesti. Tavoitteena on edelleen lisätä ammattitaidon syventämis- ja laajentamismahdollisuuksia sisäisen henkilökierron avulla.

Uusien henkilöstö- ja talousasioiden järjestelmien käyttöönotto on merkinnyt huomattavia muutoksia toimintaprosesseissa. Toimintamalleja on kehitetty myös lisäämällä tiimimäistä työskentelyä. Järjestelmien käyttöönotossa ja toiminnassa on ollut myös haasteita, kuten Tarmo-työaikajärjestelmä, jonka toiminnassa on edelleen paljon toimimisen varaa.

4.2 Henkilöstö

Toteutuneiden henkilötyövuosien (htv) kokonaismäärä lisääntyi 5,1 henkilötyövuotta edelliseen vuoteen verrattuna. Htv-määrään sisältyvät kehysrahoitettujen lisäksi Poliisihallituksen hankerahoituksella ja keskitetyllä rahoituksella palkatut. Keskusrikospoliisille vuodelle vuonna 2017 osoitettu peruskehys oli 5 henkilötyövuotta pienempi (2017/679, 2016/684).

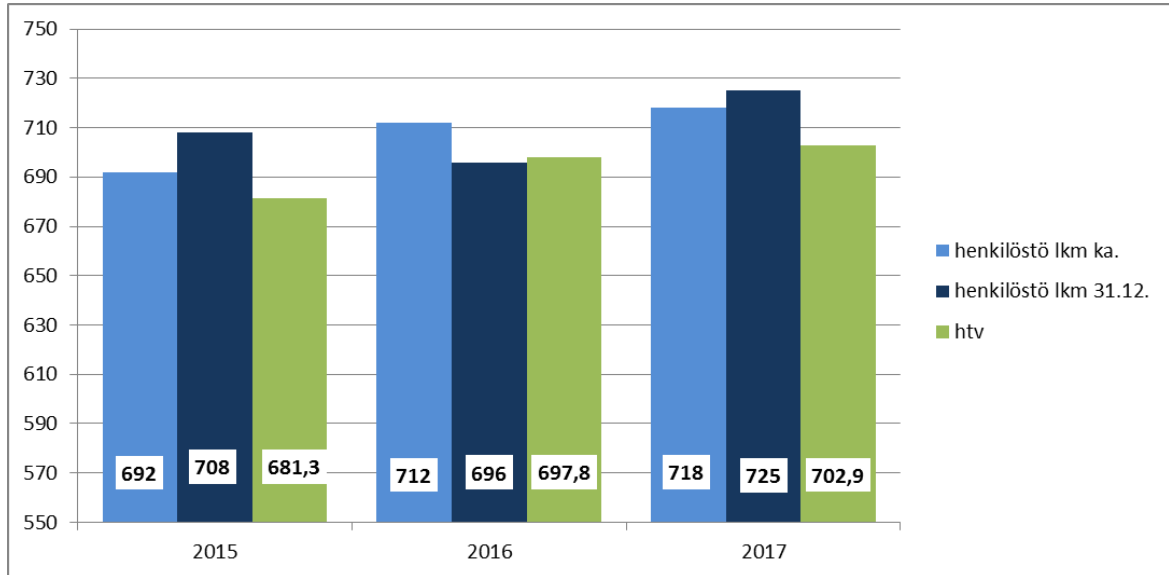
HENKILÖSTÖRESURSSIT	Tavoite 2016	Toteuma 2016	Tavoite 2017	Toteuma 2017
Henkilöstömäärä ja rakenne, poliisin momentti				
1. Poliisin henkilöstö yhteensä, htv	706,8	697,8	707,3	702,9
2. Poliisimiehet, htv	426,8	421,9	433,3	422,8
3. Opiskelijat, htv		0,5	0	0,2
4. Muu henkilöstö, htv	280	275,4	274,0	279,9
5. Naisia, %-osuus koko henkilöstöstä	40	39	40	39,6
6. Naisia, %-osuus poliisimiehistä	15	15	15	17,5
Henkilöstön keski-ikä	-	46,6	-	46,6
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus %	-	6	-	7,3
Sairauspoissaolot, työpäivää / htv	7,3	7,8	7,2	7,3
Työkyvyttömyyseläköitymisten määrä	-	1	-	-
Työtapaturmien määrä	-	33	-	29
Työtyytyväisyysindeksi	3,5	-*		-*
Tulos- ja kehityskeskustelujen käyminen (% henkilöstöstä käynyt)	100	-*	100	-*
Kehityssuunnitelmien laatiminen (laadittu %:lle tulos- ja kehityskeskustelujen käyneistä)	100	-*	100	-*

* Seurataan henkilöstöbarometrilla, joka toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2018

Vuoden 2017 henkilötyövuositavoitteesta jäätiin kaikkiaan noin neljä henkilötyövuotta. Alitus johtuu suuresta rekrytointimäärästä aiheutuvasta rekrytointiiviestä sekä muun muassa siitä, että määräaikaan poliisitehtäviin on haasteita saada poliisimiehiä.

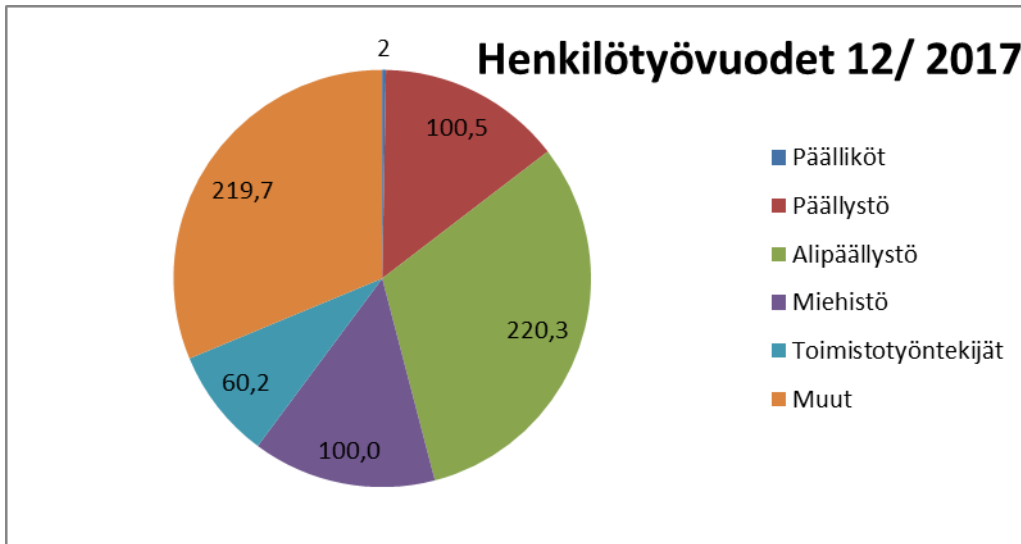
Kun vuoden 2017 toteumasta vähennetään Poliisihallituksen hankerahoitetut ja keskitetyllä rahoituksella rahoitetut (25,6 htv) saadaan kehysrahoitettujen toteutuneeksi htv-määräksi 677,3 (poliisit 410,3 muut 267), joka jäi 1,7 henkilötyövuotta vajaaksi vuoden 2017 htv- peruskehuksesta (679 htv). Vaikka kertomusvuoden aikana oli paljon rekrytointipahtumia ja rekrytoinneissa syntyi viivettä, kuten edellisenäkin vuonna, päästiin henkilötyövuosien kokonaismäärässä lähelle peruskehysten tavoitemäärää (2016: jäätiin 6,7 henkilötyövuotta). Kertomusvuoden lopussa henkilöstömäärä oli 725 (2016: 696, 2015: 708) ja vuoden aikana henkilöstöä oli keskimäärin 718 (2016: 712, 2015:692).

Keskusrikospoliisi sai Poliisihallituksen keskitetyllä rahoituksella 10 henkilötyövuotta viharikosten (5 htv) ja ääriliikkeiden (5 htv) rikostorjuntatyöhön sekä 2 henkilötyövuotta CAM-tehtäviin (child abuse material). Toteutuneet henkilötyövuodet olivat ääriliikkeen osalta 5 htv, viharikosten osalta 4,4 ja CAM:n osalta 1,3 htv. Vajaaksi jääneet htv:t johduivat rekrytointiviiveestä.

Henkilöstöryhmien osuuksissa henkilötyövuosien kokonaismäärästä ei ole merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Muun henkilöstön osuus on hieman noussut suhteessa poliisihenkilöiden osuuteen. Tämä johtuu osaltaan siitä, että joitain määräaikaisia tehtäviä on jouduttu täyttämään siviilihenkilöstöllä, sillä määräaikaisiin virkasuhteisiin on ollut haasteita saada poliisihenkilöstöä.

Henkilötyövuodet	2015/12		2016/12		2017/12	
	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus
Päälliköt	2	0,30 %	2	0,30 %	2	0,28 %
Päällystö	102,2	15,00 %	103,5	14,80 %	100,5	14,30 %
Alipäällystö	210,9	30,90 %	217,4	31,20 %	220,3	31,34 %
Miehistö	98,5	14,50 %	99,1	14,20 %	100,0	14,23 %
Poliisit yhteensä	413,6	60,70 %	421,9	60,50 %	422,8	60,15 %
Opiskelijat	4,7	0,70 %	0,5	0,10 %	0,2	0,03 %
Toimistotyöntekijät	59,2	8,70 %	61	8,70 %	60,2	8,56 %
Muut	203,9	29,90 %	214,4	30,70 %	219,7	31,26 %
Toimistotyöntekijät + muut	263	38,60 %	275,4	39,50 %	279,9	39,82 %
Kaikki yhteensä	681,3	100,00 %	697,8	100,00 %	702,9	100,00 %

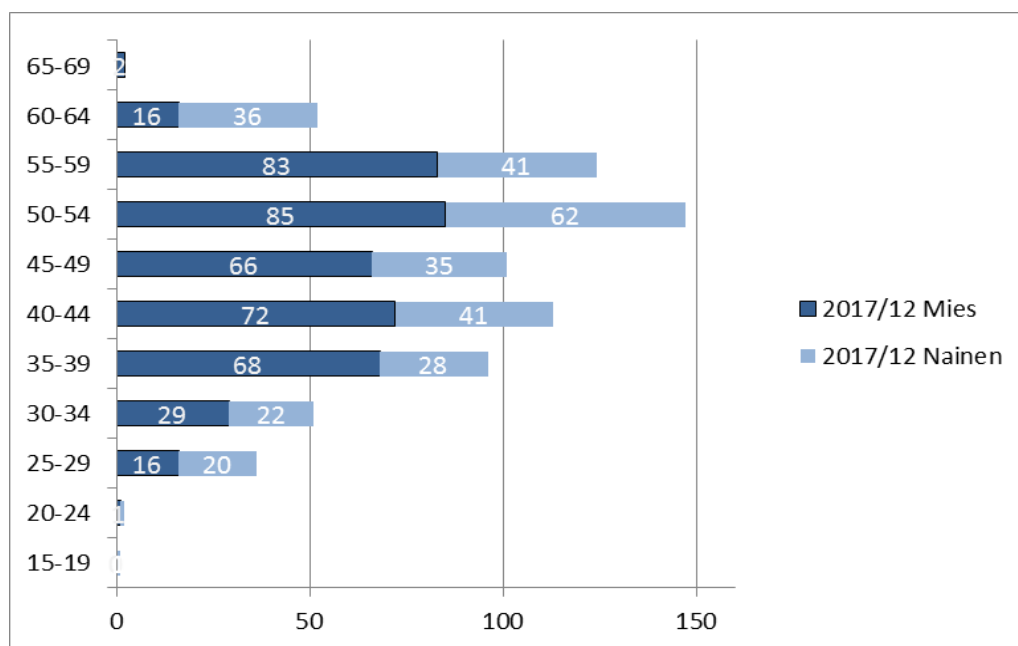

Naisten osuus poliisihenkilöstöstä oli kertomusvuoden lopussa 17,5 %, joka on noussut aiempiin vuosiin verrattuna (2016/15 %; 2015/15 %). Koko henkilöstössä naisten osuus on myös hieman noussut. Vuonna 2017 johtotehtävissä toimivista (päällikkö, apulais-päällikkö, osastojen päälliköt ja Hallintopalveluiden päällikkö) naisia oli 33 % (2016 /33 %; 2015/ 33 %).

Henkilöt vuoden keskiarvo		2015		2016		2017	
		lkm	%-osuus	lkm	%-osuus	lkm	%-osuus
Mies	Vakinainen	359	82,90 %	364	82,10 %	350	80,46 %
	Määräaikainen	74	17,10 %	79	17,90 %	85	19,54 %
	Miehet yhteensä	433	100,00 %	444	100,00 %	435	100,00 %
Nainen	Vakinainen	230	88,80 %	228	85,30 %	232	81,98 %
	Määräaikainen	29	11,20 %	40	14,70 %	51	18,02 %
	Naiset yhteensä	259	100,00 %	268	100,00 %	283	100,00 %
Vakinaiset yhteensä		589	85,10 %	593	83,30 %	582	81,06 %
Määräaikaiset yhteensä		103	14,90 %	119	16,70 %	136	18,94 %
Kaikki yhteensä		692	100,00 %	712	100,00 %	718	100,00 %

Määräaikaisen henkilöstön osuus (koko vuoden keskiarvona) on lisääntynyt 2,2 % edellisestä vuodesta. Määräaikaisia oli kertomusvuoden lopussa 136 ja samoin keskimäärin vuoden aikana (2016/119, 2015/103). Kertomusvuoden lopussa yli puolet (57 %) määräaikaisesta henkilöstöstä työskenteli vakinaisen viranhaltijan sijaisena, avoimen viran hoito oli määräaikaisuuden perusteena neljällä henkilöllä, loppuilla määräaikaisuuden peruste oli tehtävän luonne tai projektityö (näistä 22 henkilöä työskenteli Poliisihallituksen hankkeilla ja keskitetyllä rahoituksella). Määräaikaista tehtävää hoitavasta henkilöstöstä yli puolella (noin 60 %) on vakinainen taustavirka.

Keskusrikospoliisin henkilöstön keskimääräinen ikä oli kertomusvuoden lopussa 46,6 vuotta (2016: sama, 2015: 46,3). Keskimääräinen ikä oli poliisihallinnon toiseksi korkein vuonna 2017 (korkeampi vain Poliisiammattikorkeakoulussa). Suurin henkilöstöryhmä vuoden lopussa olivat 50 - 54 -vuotiaat (2017: 147 henkilöä). Kertomusvuoden lopussa miesten keskimääräinen ikä oli 46,3 ja naisten 47,1 vuotta (2016: miesten 46,1 ja naisten 47,4, 2015: miesten 45,6 ja naisten 47,6).

Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus nousi kertomusvuonna. Se oli vuoden 2017 lopussa 7,3 % (2016: 6 %, 2015: 4,3 %). Vakituudesta virkasuhteesta erosi 42 henkilöä, joista 13 eli 31 % jäi vanhuuseläkkeelle (2016/47 %, 2015/52 %), muualle poliisiorganisaatioon siirtyi 17 henkilöä (41 %), muualle valtionhallintoon kolme henkilöä ja yksityiselle sektorille seitsemän henkilöä. Muun työnantajan palvelukseen siirtyneistä 27:stä poliisimiehiä oli 21 ja muuta henkilöstöä kuusi.

4.2.1 Rekrytointi

Rekrytointitapahtumien määrä nousi edellisestä vuodesta. Ulkoisia hakutapahtumia oli kertomusvuonna 112 (2016/84, 2015/103). Poliisivirkoihin oli keskimäärin 10 hakijaa avointa paikkaa kohden (2016/10, 2015/11). Hakijamäärät siviilivirkoihin ovat selkeästi suuremmat kuin poliisivirkoihin. Siviilivirkojen osalta hakijamäärissä oli kuitenkin laskua edelliseen vuoteen. Siviilivirkoihin oli keskimäärin 43 hakijaa / avoin työpaikka (2016/52, 2015/70).

Kertomusvuonna näkyi edelleen niin sanotun poliisipulan vaikutus siten, että erityisesti määräaikaisiin poliisitehtäviin oli haasteellista löytää työntekijöitä. Taustalla oli se, ettei työttömiä poliiseja ollut ja osin se, etteivät poliisilaitokset ymmärrettävästikään myöntäneet kaikissa tapauksissa virkavapauksia, sillä sama tilanne oli koko poliisihallinnossa. Poliisipula ei näytä helpottuvan tulevina vuosina. Keskusrikospoliisilla ei myöskään ole enää aikaisempien vuosien kaltaista etua palkkauksessa, joten haasteet näiltä osin tulevat jatkumaan.

Rekrytoinnit pohjautuvat aina viraston päällikön myöntämään täyttölupaan. Tehtävien hoidon järjestämiseksi otetaan huomioon erilaisia vaihtoehtoja, kuten tehtävien uudelleen organisointi ja sisäiset tehtäväjärjestelyt. Rekrytointiin lähdetessä harkitaan tarkoin viran sijoittuminen ja tehtäväkuva ennakoiden myös tulevaisuuden osaamistarpeet sekä toiminnalliset painopisteet.

4.2.2 Työsuojelu ja työhyvinvointi

Sairauspoissaolokertojen ja sairauspoissaolopäivien määrässä oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna:

- 1381 sairauspoissaolotapausta (2016/1426, 2015/1337)
- 5124 Sairauspoissaolopäivää (2016/5475, 2015/5003)
- 7,3 sairauspoissaolopäivää / htv (2016/7,8, 2015/7,3)
- 79,2 % sairauspoissaolotapauksista oli lyhyitä, 1-3 päivää kestäviä sairaustapauksia (2016/78,8 %, 2015/76,5 %).

Poissaoloja aiheuttaneita työtaturmia vuonna 2017 oli 8 (2016/5, 2015/12). Työtaturmasta johtuvia poissaolopäiviä oli kuitenkin huomattavasti aiempia vuosia enemmän; vuonna 2017 niitä kertyi virastossa 176 päivää (2016/20, 2015/110). Nousu johtuu pääosin yhdestä pitkän poissaolon aiheuttaneesta kodin ja työpaikan välillä tapahtuneesta tapaturmasta. Kaikkiaan työtaturmia ilmoitettiin kertomusvuonna 29 (2016/33, 2015/28). Kokonaisuutena työtaturmien määrä on vähäinen ja varsinaisessa operatiivisessa toiminnassa työtaturmat ovat hyvin harvinaisia. Tapaturmia pyritään estämään riskienarvioinnin, ohjeistuksen ja erilaisten kehittämistoimenpiteiden avulla. Vuonna 2017 työkyvyttömyyseläkkeelle ei siirtynyt yhtään henkilöä (2016/1, 2015/1).

Työterveyshuollon palveluntuottajana on Mehiläinen Oy lukuun ottamatta Itä-Suomen yksikköä Joensuussa, jossa palveluntarjoajana on Terveystalo. Työterveyshuollon kanssa on tehty työterveyshuollon virastotason toimintasuunnitelma, joka päivitetään vuosittain ja jossa on huomioitu poliisin yhteiset painopisteet. Kertomusvuoden aikana Keskusrikospoliisin omia painopisteitä siirrettiin enemmän ennalta ehkäisevään terveydenhuoltoon.

Työterveyshuolto toteuttaa lain mukaiset työpaikkaselvitykset Keskusrikospoliisissa jatkuvana prosessina. Työpaikkaselvitys tehdään osastoittain siten, että joka vuosi yksi osasto on työpaikkaselvityksen kohteena. Osa selvitystä on osastokohtainen kysely, jonka tulosten perusteella tehdään kohdennettuja toimenpiteitä ja tarkempi kehittämissuunnitelma. Vuonna 2017 työpaikkaselvitys kohdistui Rikostekniseen laboratorioon.

Henkilöstön työkykyä tuetaan kattavasti ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa on erittäin sujuvaa. Virastossa on käytössä varhaisen välittämisen ja puuttumisen malli, päihdeohjelma sekä kriittisten tilanteiden jälkipuintoiminta. Poliisimiesten fyysinen työkuunto testataan 2-3 vuoden välein. Koko henkilöstölle suunnattuja liikuntatapahtumia järjestettiin Poliisihallituksen määräyksen mukaisesti. Lisäksi henkilöstöllä oli vuonna 2017 käytettävissään kulttuuri- ja liikuntatuki. Vantaan toimitalossa on ollut mahdollisuus monipuoliseen ohjattuun liikuntaan. Kelan tukemat kuntoutuspalvelut ovat muuttuneet, mikä on vaikuttanut kuntoutusmääriä vähentävästi. Kertomusvuonna toteutettiin kaksi viraston omakustanteista kuntoremonttikurssia. Keskusrikospoliisi tuki myös omaehtoisia ryhmämuotoisia jatkokuntoutuksia.

Keskusrikospoliisi järjesti vuoden aikana henkilöstölleen useita liikuntatapahtumia ja -kampanjoita, kuten talviliikuntapäivä, liikuntahaaste, unelmien liikuntapäivä, kuukauden kuntokampanja, syysliikuntapäivät ja porraspäivät. Hyvän suosion saaneeseen liikuntahaasteeseen osallistui runsaasti KRP-läisiä. Parhaat suoritus palkittiin ja lisäksi tavoitetulokset saavuttaneet osallistujat saivat kampanjan ajaksi käyttöön annetun aktiivisuusrannekkeen omakseen.

Työn ja yksityiselämän yhteensovittamista tuetaan monipuolisesti. Etätyömahdollisuuksia ja osittaista työskentelyä viraston muissa toimipisteissä hyödynnetään monissa eri tehtävissä. Virastotyöaikaa tekeillä on mahdollisuus liukuvaan työaikaan. Joustavista työaikaratkaisuksista osa-aikatyö on ollut käytössä erityisesti osittaisen hoitovapaan muodossa.

Vuoden 2015 henkilöstöbarometritulosten perusteella Keskusrikospoliisin kehittämiskohteiksi on päätetty työhyvinvointi, tiedonkulku, viestintä ja johtaminen. Virastossa toteutettiin Valtiokonttorin rahoittama Kaiku-hanke työyhteisön toiminnan ja johtamisen kehittämiseksi. Keskusrikospoliisi ryhtyi kertomusvuoden aikana pilotoimaan työnohjausta henkilöille, jotka kokevat työssään kumulatiivista stressiä erityisesti CAM-aineiston (child abuse material) käsittelyn johdosta. Pilotti oli osa Kaiku-hanketta.

Keskusrikospoliisin työsuojelun toimintaohjelman 2016–19 ja vuosittaisen toimintasuunnitelman tavoitteena on osaltaan parantaa turvallisuutta, pitää yllä työtyytyväisyyttä, edistää henkilöstön työ- ja toimintakykyä sekä ehkäistä ja torjua työtapaturmia ja työstä johtuvia sairauksia. Toimintaohjelman laatiminen perustuu riskien arviointiin sekä muihin työhyvinvointia koskeviin selvityksiin. Työsuojelutoimikunnan lisäksi virastossa toimii työhyvinvointi-verkosto.

Työsuojelullisesti erityisesti Oulun toimitila-asia on ollut haasteellinen. Oulussa jatkettiin väistötiloissa myös kertomusvuonna. Rata-aukion poliisitalon muutostöiden keskeydyttyä Oulun tilahankkeelle asetettiin uusi ohjausryhmä, joka selvittää pysyvää tilavaihtoehtoa, joka on todennäköisesti uudisrakennus sekä kartoittaa väliaikaistilojen vaihtoehtoja. Tampereella tila-asiaa on myös laajasta selvitetty kertomusvuoden aikana ja uudisrakennusvaihtoehto näyttää todennäköiselle. Turussa on tehty päätös kiinteistön peruskorjauksesta ja Keskusrikospoliisin osalta tilasuunnittelu pienempiin tiloihin. Muutostyöt ovat käynnistyneet ja remontoituihin tiloihin päästään muuttamaan kesällä 2018. Joensuussa muutto uusiin toimitiloihin toteutui syksyllä 2017 ja toiminta uusissa, toimivissa tiloissa käynnistynyt.

Vantaan päätoimipaikan kiinteistössä koko kertomusvuoden ajan on toteutettu mittavaa yleiskaapeloinnin uudistamista, joka jatkuu vielä alkuvuoden 2018. Remontin aikana aina osa henkilöstöstä on työskennellyt väistötiloiksi varatuissa neuvotteluhuoneissa sekä hyödynsi mahdollisuuksien mukaan etätyömahdollisuutta. Lisäksi KRP-talossa on aloitettu monitilaratkaisun rakentaminen loppuvuodesta.

Organisaatioturvallisuus on linkitetty kiinteäksi osaksi virastossa tehtävää muuta riskienhallintatyötä. Turvallisuutta kehitetään kokonaisuutena, jossa otetaan kokonaisvaltaisesti huomioon turvallisuuden eri osa-alueet sekä viraston eri toimipisteiden ja toimintojen turvallisuustarpeet.

Kertomusvuoden aikana viraston turvallisuusjärjestelyissä tehtiin muutoksia. Muutoksen taustalla oli toimintaympäristön muuttuminen ja havaitut viranomaisiin kohdentuvat uhkatekijät. Henkilöstöä informoitiin aktiivisesti ja muistutettiin myös työntekijän omista velvollisuuksista ja toimista osana organisaatioturvallisuutta. Aktiivisuus mahdollisten uhkien ilmoittamiseen on lisääntynyt. Kertomusvuoden aikana järjestettiin myös turvallisuuskoulutusta.

4.2.3 Osaamisen kehittäminen

Keskusrikospoliisin henkilöstön osaamisen johtamisen ja kehittämisen tavoitteena on saavuttaa Keskusrikospoliisin strategiaan kirjatut tavoitteet siten, että virasto kehittää henkilöstönsä tiedollisia, taidollisia ja sosiaalisia valmiuksia tarjoamalla ajan tasalla olevaa laadukasta ja monipuolista koulutusta ja muita monipuolisia osaamisen kehittämismuotoja. Tavoitteena on kehittää asiantuntijuutta useista tulevaisuusorientoituneista näkökulmista, kuten palveluperiaatteen, kollektiivisen tiedon jakamisen ja kehittämisen sekä verkostoitumisen ja yhteistyön näkökulmista.

Keskusrikospoliisin osaamisen kehittämisen suunnittelu perustuu monista eri lähteistä kerättyyn ja analysoituun tietoon. Keskusrikospoliisi laatii vuosittain sisäisen koulutussuunnitelman, jossa on pyritty huomioimaan muun muassa strategiset tavoitteet, tulosopimukset, henkilöstösuunnitelma, osastojen tavoite- ja kehityskeskusteluista nousevat tarpeet, henkilöstöbarometritulokset, työhyvinvoinnin kehittämistarpeet ja -kohteet sekä valtakunnallisesti linjatut muut koulutussuunnitelmat. Sisäisissä koulutuksissa paneudutaan muun muassa johtamiseen ja esimiestyöhön, työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työyhteisötaitoihin, hyvän hallinnon edistämiseen, tulevaisuuden hallintaan, viestintään ja vuorovaikutukseen, ajankohtaisia tuulia -tietoiskuihin ja muihin ajankohtaisiin yleistä ja erikoisosaamista kehittäviin koulutuksiin. Lisäksi Keskusrikospoliisissa on sisäisiä koulutusohjelmia, joissa asiantuntijoita koulutetaan tehtäviin, joihin erillistä tutkintokoulutusta ei Suomessa ole saatavilla.

Vuoden 2017 aikana Keskusrikospoliisissa järjestettiin runsaasti erilaisia koulutustilaisuuksia edellä mainittujen teemojen pohjalta. Koulutusta järjestettiin esimerkiksi esimiehille varhaisesta välittämisestä, eläkkeelle jääville eläkefotilaisuus, turvallisuus- ja tietoturvakoulutusta, perehdyttämiskoulutusta, projektikehittämisen verkostopajoja, viestinnän ja kielenhuollon koulutusta sekä ns. käräjäpäivät-harjoittelu. Ajankohtaisia tuulia -teemaan kuuluvia tietoiskuja tarjottiin henkilökunnalle eri aiheista, esimerkiksi työn ja työntekotapojen muutoksista, johtamisesta ja esimiestyöstä, verottajan digiloikasta, Trafín huomisen tuulista sekä erilaista Venäjään liittyvistä teemoista.

Keskusrikospoliisi osallistuu myös omalla asiantuntemuksellaan poliisin valtakunnallisen koulutuksen ja opintokokonaisuuksien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä panostaa kansallisten ja kansainvälisten viranomaisten ja sidosryhmien osaamisen kehittämiseen siltä osin, kuin se kytkeytyy Keskusrikospoliisin toimintaan. Keskusrikospoliisin osaamisen kehittämistä tullaan jatkossa suuntaamaan kohti monipuolisia palvelu- ja osaamiskokonaisuuksia sekä hyödynnetään uutta teknologiaa.

5. TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Toimintojen kustannukset 2015–2017 (1.000 euroa)

	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Rikostorjunta	62 238	60 327	63 155	84,7 %	83,2 %	87,2 %
Valvonta	100	0	0	0,1 %	-	-
Hälytystoiminta	3	510	599	-	0,7 %	0,8 %
Muut	1 324	1 133	871	1,8 %	1,6 %	1,2 %
Tukitoiminnot	9 828	10 564	7 834	13,4 %	14,5 %	10,8 %
Yht.	73 493	72 535	72 459	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Keskusrikospoliisin kustannukset olivat vuonna 2017 yhteensä 72.458.750 miljoonaa euroa. Edellisen vuoden kustannukset olivat yhteensä 72,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 kustannuslaskenta jouduttiin tekemään vuoden 2014 työaikajakaumien perusteella, koska vuoden 2015 aikana käyttöön otettu työajanseurantajärjestelmä ei vielä tuottanut käyttökelpoista tietoa. Tästä johtuen myöskään vuosien 2015 ja 2016 laskelmat ei ole täysin vertailukelpoista keskenään. Lisäksi tukitoimintojen kustannuksiin on tehty vuoden 2017 osalta laskentatapamuutos vyörytyksien suhteen. Tukitoiminnoille kirjattuja kuluja vyörytettiin vuoden 2017 laskelmassa suoraan ydintoiminnoille työaikajakauman suhteessa. Tämä vaikuttaa merkittävästi toimintojen väliseen kustannusvertailtavuuteen suhteessa edellisiin vuosiin.

Keskusrikospoliisin kustannukset sisältävät Palvelukeskuksen (Palkeet) veloitukset, jotka vuonna 2017 olivat 350.862 euroa (2016: 387.035 euroa). Lisäksi Keskusrikospoliisin kustannuksiin on vyörytetty Poliisihallituksen ja konsernipalveluiden kustannuksia seuraavasti: Poliisihallituksen jyvitys yht. 286.804 euroa (2016: 256.038 euroa), Valtorin Tuve ja Tori kustannuksia 1.619.098 euroa (v. 2016: 1.755.221 euroa), Poliisiammattikorkeakoulu 1.934.268 euroa (v. 2016 1.912.714 euroa), Poliisihallituksen kustannukset 3.661.941 euroa (v. 2016: 3.746.940 euroa) sekä Valtiolle.fi kustannukset 10.852 euroa (v. 2016: 7.302 euroa). Yhteensä vyörytetyt kustannukset olivat 7.863.825 euroa (2016: 8.065.250 euroa) sisältäen Palkeitten veloitukset. Nämä kustannukset on Keskusrikospoliisin kustannuslaskennassa vyörytetty työajan suhteessa toiminnoille: rikostorjunta 6.689.542 euroa, tukitoiminnot 985.690 euroa, muut toiminnot 188.593 euroa (vuoden 2016 luvut olivat vastaavasti 6.794.987 euroa, 1.045.010 euroa, 225.253 euroa). *Ks. tarkemmin liite 4: Keskusrikospoliisin kokonaiskustannukset 2017.*

Rahoituksen rakenne

Poliisin toimintamenomomentille myönnettiin rahoitusta 65,3 miljoonaa euroa. Määrärahat vähenivät edellisestä vuodesta 1,2 miljoonaa euroa. Määrärahasta käytettiin 61,3 miljoonaa euroa.

Keskusrikospoliisi käytti vuoden 2017 aikana poliisin toimintamenojen lisäksi maasta poistamis- ja noutokustannuksiin 134.540 euroa. Lisäksi todistajansuojeluohjelman rahoitusta 4.200 euroa, osaamisen kehittäminen rahoitusta 49.454 euroa, poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten rahoitusta 4.623 euroa, Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenoihin tarkoitettua rahoitusta 60.973 euroa ja tietohallinnon yhteisten menojen rahoitusta 18.021 euroa eli yhteensä 271.811 euroa.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 3.702 euroa, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot 683.470 euroa, yhteistoiminnan kustannusten korvaukset 236.941 ja muut tuotot 38.983 euroa. Yhteensä tuotot olivat 991.752 euroa.

Nettobudjetoidut tulot 2015–2017, € (momentti 26.10.01)			
	2017	2016	2015
Julkisoikeudelliset suoritteet	3 702	4 010	7 617
Liiketaloudelliset suoritteet	0	0	0
Vuokrat ja käyttökorvaukset	28 656	8 651	9 444
Omaisuuksien myyntivoitot	0	0	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta ja valtion virastoilta ja laitoksilta	683 470	3 138	95 289
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset	236 941	286 320	186 331
Muut tuotot	38 983	59 343	26 412
<i>Yhteensä tulot</i>	<i>991 752</i>	<i>352 811</i>	<i>325 093</i>

Vuoden aikana oli käynnissä useita EU-projekteja, josta kohdentui tuloja vuodelle 2017. Lisäksi Keskusrikospoliisin toteutusvastuulla oli seitsemän ISFP-hanketta, joiden kuluja vastaava tulokirjaus on tehty Keskusrikospoliisin kirjanpitoon. Vuonna 2016 näiden hankkeiden tuotto-odotus oli kirjattu Poliisihallituksen kirjanpitoon. Tiedusteluosaston osuus viraston tuloista oli 592.000 euroa, Rikosteknisen laboratorion 259.000 euroa, Tutkintaosaston osuus 52.000 euroa sekä muut 89.000 euroa.

Talousarvion toteutuminen

Keskusrikospoliisille myönnetty vuoden 2017 toimintamäärärahan rahoituskehys (momentti 26.10.01.1) oli 63,13 miljoonaa euroa. Lisäksi Poliisihallitus jakoi määrärahaa hankkeiden rahoittamiseen yhteensä 2,20 miljoonaa euroa. Keskusrikospoliisin käytävissä olevat määrärahat (momentti 26.10.01) olivat yhteensä 65,33 miljoonaa euroa.

Vuoden 2017 toimintamäärärahasta (sisältäen hankerahoituksen) siirtyi vuodelle 2018 yhteensä 4,05 miljoonaa euroa. Keskusrikospoliisin perustoiminnan siirtyvä erä oli 1.645.170 euroa. Perustoiminnan lisäksi momentin 26.10.01.1 siirtyvä erä sisältää niin sanotusta keskitetystä rahoituksesta rahoitetut konsernipalveluihin sidotut erät. Konsernipalveluihin sidottujen määrärahojen siirtyvän erän yhteismäärä on 1.982.633 euroa. Suurin osa kertyi Telekuuntelun käyttömeneihin osoitetusta rahoituksesta, josta käyttämättä jäi 1,18 miljoonaa euroa.

Poliisihallituksen erikseen rahoittamien hankkeiden (momentti 26.10.01.2) siirtyvä erä oli 425.643 euroa.

<i>Siirtyvän erän tarkastelu:</i>	
<i>Perustoiminnan siirtyvä erä</i>	<i>+ 1 645 000</i>
<i>Konsernipalvelut (sis.mm. Telekuuntelu, RTL:n erilliskulut, CAM, Epsilon, TT-projekti)</i>	<i>+ 1 982 000</i>
<i>POHA:n hankkeiden siirtyvä erä</i>	<i>426 000</i>
<i>Siirtyvä erä yhteensä</i>	<i>+ 4 053 000</i>

Talousarvion toteumalaskelma

Momentti	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017	Tilinpäätös 2017	Vertailu
11.04.01 Arvonlisävero	150 858,90	138 883,93	138 883,93	
12.39.10 Muut sekalaiset tulot	2 651,81	3 389,26	3 389,26	
<i>Tuloarviotilit yhteensä</i>	<i>153 510,71</i>	<i>142 273,19</i>	<i>142 273,19</i>	
Momentti	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017	Talousarvion määrärahojen käyttö 2017	Talousarvion määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala				
26.01.29 Arvonlisävero	3 336 598,35	3 336 598,35	3 343 066,45	-
26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot	-	18 021,00	18 021,00	-
26.01.50.3 Todistajansuojeluohjelma	9 165,00	3 365,00	3 365,00	-
26.10.01.1 Poliisi toimintamenot	60 476 154,46	63 128 482,00	59 500 677,97	3 627 804,03
26.10.01.2 Poliisi hankerahoitus	2 977 754,61	2 202 123,00	1 776 479,44	425 643,56
26.10.01.3 Poliisi työ ja kenttäh.	18 219,32	-	-	-
26.10.20 Maasta poistamis- ja noutokuljetukset	167 937,99	134 540,50	134 540,50	-
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala				
28.60.12 Osaamisen kehittäminen	53 624,00	49 454,00	49 454,00	-
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala				
33.02.20.02 Oikeuslääketieteelliset tutkimukset	1 605,80	4 622,93	4 622,93	-
<i>Menoarviotilit yhteensä</i>	<i>67 041 059,53</i>	<i>68 877 206,78</i>	<i>64 830 227,29</i>	<i>4 053 447,59</i>
Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017	Siirretty seuraavalle vuodelle
4.16.23.01.03 Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot	-	60 972,97	60 972,97	-
4.16.26.01.50.3 Todistajansuojeluohjelma (EK)	-	835,00	835,00	-
<i>Määrärahatilit yhteensä</i>	<i>-</i>	<i>61 807,97</i>	<i>61 807,97</i>	

Tuotto- ja kululaskelma / Tuotot ja kulut

Poimintoja tuotto- ja kululaskelmasta 1.1. - 31.12. (1.000 e):

	2017	2016
Toiminnan tuotot	995	355
Toiminnan kulut:		
Aineet ja tarvikkeet	3 705	4 230
Henkilöstökulut	43 065	44 169
Vuokrat	5 255	5 093
Palvelujen ostot	7 648	6 531
Muut kulut	2 485	2 467
Poistot	2 568	2 028
Sisäiset kulut	59	60
Rahoitustuotot ja -kulut	-	-
Satunnaiset tuotot ja kulut	5	40

Bruttomenojen jakauma 2015–2017 (€, momentti 26.10.01)

	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Aineet tarvikkeet ja tavarat	3 874 076	4 230 027	3 704 960	6 %	7 %	6 %
Henkilöstökulut	43 487 504	44 166 963	43 000 306	66 %	69 %	69 %
Vuokrat	5 852 849	5 093 395	5 254 563	9 %	8 %	8 %
Palvelujen ostot	8 053 544	6 512 540	7 629 758	12 %	10 %	12 %
Muut kulut	2 109 847	2 299 350	2 361 394	3 %	4 %	4 %
Investoinnit	2 271 965	1 476 077	317 927	4 %	2 %	1 %
Yhteensä	65 649 785	63 778 352	62 268 908	100 %	100 %	100 %

Bruttomenojen jakaumassa henkilöstökulujen suhteellinen osuus pysyi ennallaan. Henkilöstökulut olivat nyt 69 prosenttia kaikista menoista. Euromääräisesti kulut vähenivät 1,2 miljoonalla eurolla. Henkilöstölle maksetut kiinteät palkat pysyivät lähes ennallaan ollen 32,8 miljoonaa euroa. Kasvua oli 0,2 miljoonaa euroa. Työaikakorvaukset, joihin on laskettu mukaan henkilöstölle maksetut varallaolokorvaukset, kasvoivat 73.000 eurolla ja ylityökorvaukset kasvoivat 81.000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Kilpailukyky sopimus ("kiky") vaikutti henkilöstölle maksettavien lomarahojen merkittävään vähenemiseen, menot vähenivät 595.000 eurolla. Myös henkilösivukulut laskivat 943.000 eurolla edellisestä vuodesta. Suurimman erän laskussa muodostavat eläkemaksut 591.000. Muiden erien osalta sivukulut vähenivät 352.000 eurolla.

Aineiden ja tarvikkeiden ryhmässä menot vähenivät 525.000 eurolla. Rikosteknisen laboratorion konsernipalveluiden osuus aine- ja tarvikehankinnoista oli 2,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 alusta Rikostekninen laboratorio on hankkinut keskitetysti Poliisihallituksen myöntämällä erillisrahoituksella myös rikostutkimusvälineitä ja -tarvikkeita rikostutkimuskeskuksille. Näitä hankintoja sisältyi yhteensä 886.000 euroa aineiden ja tarvikkeiden ryhmään.

Vuokramenot kasvoivat 162.000 eurolla. Toimitilojen vuokrat kasvoivat 107.000 eurolla, kuljetusvälineiden vuokrat kasvoivat 75.000 eurolla ja muut vuokramenot laskivat 20.000 eurolla. Toimitilojen vuokramenoja kasvatti Vantaan toimitaloon rakennettava monitilaratkaisu, jonka kustannukset maksetaan kertaluontoisesti. Näitä menoja kohdistui vuodelle 2017 yhteensä 100 000 euroa. Muihin vuokramenoihin sisältyy tietokoneiden ja muiden laitteiden vuokramenot. ATK-päätelaitteet pääosin vuokrataan ja lisäksi Rikosteknisen laboratorion investointeja on rahoitettu leasingrahoituksella, jotka nostavat vuokramenoja.

Palveluiden ostojen määrä kasvoi 1,1 miljoonalla eurolla. Suurin kasvu oli tietotekniikan asiantuntijapalveluissa. Muut kulut pysyivät lähes ennallaan, kasvua oli 62.000 euroa. Matkustuspalvelut kasvoivat 134.000 eurolla edellisestä vuodesta. Muut kulut sisältävät ohjelmistojen käyttöoikeus- sekä patentti- ja lisenssimaksuja 391.000 euroa. Henkilöstölle maksettavat korvaukset vähenivät 29.000 euroa ollen 299.000 euroa. Suurimman osan vähennyksestä selittää ulkomaan muutto- ja varustautumiskorvaukset, joita syntyy yhdysmiesten vaihtojen yhteydessä.

Investoinnit laskivat 1,16 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta.

Poistojen määrä vuonna 2017 oli 2,6 miljoonaa euroa ja investoinnit vastaavasti 0,3 miljoonaa euroa.

LIITE 1

MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA 2017

Kaikki momentit yhteensä

Yksikkö										Päivämäärä
Keskusrikospoliisi	Lisätietoja Virpi Soikkeli p 0405562697									8.2.2018
	2015			2016			2017			
	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liike-taloudelliset suoritteet	Yhteensä
1. TUOTOT	0	7 617	0	0	4 010	0	0	3 702	0	3 702
2. KUSTANNUKSET										
Erilliskustannukset										
2.1 Aineet ja tarvikkeet	0	3 400	0	0	0	0	0	1 701	0	1 701
2.2 Henkilöstökustannukset	0	3 577	0	0	0	0	0	1 600	0	1 600
2.3 Vuokrat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Palvelujen ostot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Muut erilliskustannukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	6 977	0	0	0	0	0	3 301	0	3 301
Yhteiskustannukset (osuus)										
2.6 Tukitoiminnot	0	640	0	0	0	0	0	400	0	400
2.7 Poistot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.8 Korot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.9 Muut yhteiskustannukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	640	0	0	0	0	0	400	0	400
KAIKKI KUSTANNUKSET	0	7 617	0	0	0	0	0	3 701	0	3 701
KUSTANNUSVASTAAVUUS	0	0	0	0	4 010	0	0	1	0	1

LIITE 2

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2017 (1 000 €)			
	2017	2016	2015
Erilliset projektikohtaiset laskelmat esitetään edellisen välilehden taulukossa	toteuma	toteuma	toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	564	1 047	693
- EU:lta saatu rahoitus	119	12	95
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	
Tuotot yhteensä	683	1 059	788
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	133	58	163
- henkilöstökustannukset	700	367	531
- vuokrat	0	35	0
- palvelujen ostot	1 032	225	135
"- muut erilliskustannukset" sis. arvonlisävero	249	809	91
Erilliskustannukset yhteensä	2 114	1 493	920
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
- tukitoimintojen kustannukset	248	188	119
- poistot	0	0	0
- korot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	248	0	119
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 362	1 493	1 039
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannukset)	-1 679	-434	-251
Omarahoitusosuus %	71,09	29,06	24,16

LIITE 3											
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2017 (1 000 €)											
	2240H-YHT0040.1	2240H-YHT0046.2.1	2240H-YHT0019.2.1	2240H-YHT0060.2	2240H-YHT0017.2.1		2240H-YHT0056.02	2240H-YHT0036.1.2	2240P-KRP0002	2240H-YHT0059.02	Yhteensä
	Bitcoin-JIT ISFP	Terha ISFP	Telepa ISFP	Salpa II ISFP	Ritu ISFP	krp tiedustelu	JRHT ISFP	Exit ISFP	Experia	Titanium	Yhteensä
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot											
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	21	37	199	82	123	45	41	18			564
- EU:lta saatu rahoitus									101	18	119
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus											0
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot											0
Tuotot yhteensä	21	37	199	82	123	45	41	18	101	18	683
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset											
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	3	117		1	5	3	0			133
- henkilöstökustannukset	21	38	289	68	178	20	23	20	26	18	700
- vuokrat											0
- palvelujen ostot	7	0	735	211	48		30				1 032
" - muut erilliskustannukset" sis arvonlisävero	51	37	91	9	33	23	1	1	3	2	249
Erilliskustannukset yhteensä	82	78	1 233	288	260	48	56	20	29	19	2 114
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus											
- tukitoimintojen kustannukset	10	9	145	34	31	6	7	2	3	2	248
- poistot											0
- korot											0
- muut yhteiskustannukset											0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	10	9	145	34	31	6	7	2	3	2	248
Kokonaiskustannukset yhteensä	92	87	1 378	322	291	54	63	23	33	21	2 362
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannukset)	-71	-50	-1 179	-240	-168	-9	-22	-5	68	-3	-1 679
Omarahoitusosuus %	77,44	57,64	85,59	74,58	57,65	17,51	35,06	21,85	-208,42	15,78	71,09

ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 23. päivänä helmikuuta 2018

Keskusrikospoliisin päällikön sijainen
Apulaispäällikkö

Tero Kurenmaa

Rikosylikonstaapeli

Markku Rinne